- **rozhodnutí České národní banky č.j. 2020/86631/570 ze dne 7. července 2020, sp.zn. Sp/2019/204/573**

ČNB ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
NA PŘÍKOPĚ 28
115 03 PRAHA 1
Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 7. července 2020
Č.j.: 2020 / 86631 / 570
Ke sp.zn. Sp/2019/204/573
Počet stran: 31

Český Triangl, a.s.
IČO 258 64 106
Heršpická 800/6
639 00 Brno, Štýřice

R O Z H O D N U T Í

Česká národní banka (dále též „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“) a dále jako orgán dohledu nad dodržováním povinností poskytovatelů a zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 23.4.2020 (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění účinném do 23.4.2019 (dále jen „AML zákon“), vyhlášky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML vyhláška“) a zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „sankční zákon“), rozhodla v řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“) se společností Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno, Štýřice, zahájeném dne 26. 7. 2019 doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední, vydaném dne 26. 7. 2019 pod č. j. 2019/83035/570, vedeném pod sp. zn. Sp/2019/204/573, takto:

I.

Společnost Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno, Štýřice, se uznává vinnou, že

(i) v období od 2.2.2018 do 11.1.2019 nedodržovala pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená v kapitolách 5.3, 5.4 a 5.5 vnitřního předpisu „*Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr*“, ani nezavedla jiná vhodná pravidla a postupy pro její posuzování, když:

a. při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťovala a neověřovala deklarované příjmy a výdaje uvedené v žádosti o úvěr; tj. zda se údaje o příjmech a výdajích žadatele uvedené v žádosti o úvěr výrazně liší od příjmů a výdajů, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů; zda je nutné po žadateli o úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům či výdajům uvedeným v žádosti o úvěr, pokud by se lišily od příjmů či výdajů patrných z doložených bankovních výpisů; a dále zda žadatel řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr,

b. nepočítala použitelný příjem na základě doložených příjmů a výdajů,

(ii) v období od 5.2.2018 do 2.11.2018 před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru v 57 prověřovaných úvěrových případech řádně neposuzovala schopnost žadatele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů,

(iii) v období od 5.2.2018 do 2.11.2018 v 57 prověřovaných úvěrových případech neuchovávala dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele,

(iv) neaktualizovala s účinností nové AML vyhlášky, čili od 1.10.2018 do 11.1.2019, svůj vnitřní předpis *„č. 5/2016/3 Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti“* a nezavedla a neuplatňovala odpovídající strategie a postupy k účinnému zmírňování a řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,

(v) v období od 2.2.2018 do 11.1.2019 nezavedla a neuplatňovala odpovídající opatření pro provádění mezinárodních sankcí, když neaktualizovala s dostatečnou frekvencí sankční seznamy, neprováděla pravidelné kontroly v rámci požadavků AML zákona v průběhu smluvního vztahu a neimplementovala sankční nařízení vlády č. 210/2008 Sb.,

(vi) v období od 5.2.2018 do 2.11.2018 neprováděla identifikaci klienta na dálku v dostatečném rozsahu, když nezajistila ve 3 prověřovaných úvěrových případech plnou čitelnost dokladů totožnosti a dalšího podpůrného dokladu a v 1 případě nepožadovala, aby klient zaslal kopie dokladů totožnosti pořízené způsobem uvedeným v ustanovení § 10 odst. 4 AML zákona, dále u smluv o spotřebitelském úvěru uzavřených na dálku bez fyzické přítomnosti klienta v 5 případech nepožadovala, aby klient zaslal doklad potvrzující existenci účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové nebo zahraniční úvěrové instituce působící na území státu Evropského hospodářského prostoru, a v 46 případech nezajistila, aby se prostřednictvím takového účtu uskutečnila první platba,

(vii) v období od 5.2.2018 do 2.11.2018 v 6 prověřovaných úvěrových případech neuchovávala kopie dokladů předložených k identifikaci klienta a v 52 prověřovaných případech neuchovávala údaj o tom, kdy a kdo provedl první identifikaci klienta,

(viii) v období od 2.2.2018 do 11.1.2019 neprováděla průběžné sledování obchodního vztahu, neprováděla kontrolu klienta ve stanoveném rozsahu, ani fakticky neuplatňovala strategie a postupy týkající se kategorizace klienta, rizikových profilů klienta a jejich aktualizace zavedené ve vnitřním předpisu *„č. 5/2016/3 Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti.“*

t e d y p o r u š i l a

ad (i) povinnost stanovenou v ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (ii) povinnost stanovenou v ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (iii) povinnost stanovenou v ustanovení § 78 zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (iv) **povinnost stanovenou v ustanovení § 21 odst. 1 AML zákona ve spojení s ustanovením § 4 odst. 4 a 5 AML vyhlášky,**

ad (v) **povinnost stanovenou v ustanovení § 21 odst. 1 a 5 písm. b) AML zákona,**

ad (vi) **povinnost stanovenou v ustanovení § 7 AML zákona,**

ad (vii) **povinnost stanovenou v ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) a c) AML zákona,**

ad (viii) **povinnost stanovenou v ustanovení § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. c) AML zákona ve spojení s ustanovením § 7 odst. 3 AML vyhlášky,**

č í m ž s e d o p u s t i l a

ad (i) **přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru,**

ad (ii) **přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,**

ad (iii) **přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,**

ad (iv) **přestupku podle ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona,**

ad (v) **přestupku podle ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona,**

ad (vi) **přestupku podle ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) AML zákona,**

ad (vii) **přestupku podle ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) AML zákona,**

ad (viii) **přestupku podle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) AML zákona,**

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 2 000 000 Kč (slovy: dva miliony korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

II.

Společnosti Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno, Štýřice, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu, ve spojení s ustanovením § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb., ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náhrada nákladů řízení je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

O D Ů V O D N Ě N Í

Identifikace účastníka řízení

1. **Společnost Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno, Štýřice,** je společností zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl B, vložka 6712, a od 2. 2. 2018 je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru. (dále jen „účastník řízení").

2. Účastník řízení poskytuje spotřebitelské úvěry ve dvou variantách. První variantou jsou úvěry na koupi spotřebního zboží, tj. „*nákupy na splátky*". Tyto úvěry jsou sjednávány zejména prostřednictvím internetových obchodů, které jsou provozovány vázanými zástupci účastníka řízení. Nákupy na splátky byly rovněž zprostředkovávány v různých kamenných prodejnách spotřebního zboží. V rámci druhé varianty účastník řízení nabízí tzv. „*hotovostní půjčky*", které jsou sjednávány prostřednictvím internetové stránky účastníka řízení www.triangl.cz, nebo prostřednictvím samostatných zprostředkovatelů účastníka řízení. K 4. 10. 2018, tj. ke dni zahájení kontroly (viz níže), bylo pro účastníka řízení oprávněno zprostředkovávat spotřebitelský úvěr celkem 63 vázaných zástupců a 9 samostatných zprostředkovatelů, a ke dni 29. 1. 2019 celkem 41 vázaných zástupců a 12 samostatných zprostředkovatelů.

3. K uzavření smlouvy o úvěru může dojít jedním z následujících způsobů:

   - klient zažádá o hotovostní půjčku prostřednictvím internetové stránky účastníka řízení a dle obdržených instrukcí odešle účastníku řízení podepsanou smlouvu emailem, nebo prostřednictvím pošty;

   - klient při platbě v e-shopu zvolí úhradu formou vázaného úvěru u účastníka řízení, přičemž bude přesměrován na internetovou stránku účastníka řízení a následně uzavře smlouvu postupem dle předchozího bodu;

   - v době od 30.12.2013 do 30.8.2018 mohl klient v případě koupě zboží v e-shopu zvolit dopravu koupeného zboží prostřednictvím kurýra účastníka řízení, který s klientem na základě smluvního zmocnění smlouvu uzavřel při předání zboží;

   - klient požádá o vázaný úvěr od účastníka řízení za účelem platby zboží v kamenné prodejně, přičemž k uzavření smlouvy dojde v kamenné prodejně;

   - klient požádá o úvěr poskytovaný převodem na bankovní účet prostřednictvím internetové stránky jednoho ze samostatných zprostředkovatelů účastníka řízení.

Postup správního orgánu před zahájením správního řízení

4. Správní orgán při vydání tohoto rozhodnutí vycházel ze skutkového stavu zjištěného v rámci kontroly provedené u účastníka řízení Českou národní bankou. Kontrola účastníka řízení (dále jen „Kontrola") byla zahájena doručením Oznámení o zahájení kontroly č.j. 2018/113947/CNB/650 (dále jen „oznámení o zahájení kontroly") dne 4.10.2018.

5. V rámci Kontroly došlo ke zhodnocení dodržování právních předpisů v následujících oblastech činnosti účastníka řízení: postupy a pravidla pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, vč. uchovávání dokumentů a záznamů týkajících se tohoto posuzování, dále pravidla kontroly činnosti osob, jejichž prostřednictvím účastník řízení poskytuje

spotřebitelský úvěr, a pravidla dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a to v kontrolovaném období, tj. od 2.2.2018, kdy Česká národní banka udělila účastníku řízení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů, do ukončení kontrolovaného období, tj. do 11.1.2019.

6. Na základě Kontroly byly zjištěny nedostatky spočívající v porušení povinností uložených zákonem o spotřebitelském úvěru, AML zákonem, AML vyhláškou, sankčním zákonem a nařízením vlády č. 210/2008 Sb., které byly uvedeny v Protokolu o kontrole ze dne 15.2.2019 (dále jen „Protokol o kontrole“). Účastník řízení v reakci na Protokol o kontrole doručil správnímu orgánu dne 25.2.2019 podání, v němž oznámil, že se vzdává práva na podání námitek a avizoval vypracování přehledu nápravných opatření.

7. Ve dnech 12.3.2019, 2.5.2019 a 8.7.2019 předložil účastník řízení vyjádření, ve kterých správní orgán seznámil s přijatými a plánovanými nápravnými opatřeními, která provedl či zamýšlí provést za účelem odstranění nedostatků zjištěných Kontrolou správního orgánu, jejímž předmětem bylo prověření plnění povinností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a jejíž závěry byly účastníku řízení sděleny v Protokolu o kontrole.

Průběh správního řízení

8. Po důkladném vyhodnocení kontrolních zjištění obsažených v Protokolu o kontrole se správní orgán rozhodl o těch z nich, která považuje za nejzávažnější, zahájit správní řízení. Správní orgán tak na základě nejzávažnějších skutečností zjištěných během Kontroly zahájil dne 26.7.2019 řízení doručením oznámení o zahájení řízení z moci úřední, jež bylo vydáno pod č.j. 2019/83035/570 (dále jen „Oznámení“)[1], a současně poučil účastníka řízení o jeho právu vyjádřit se ke skutečnostem uvedeným v Oznámení.

9. Dne 16.8.2019 bylo správnímu orgánu [redacted], advokátem, se sídlem [redacted], doručeno vyjádření k zahájenému správnímu řízení z moci úřední[2] (dále jen „Vyjádření“), nicméně součástí přípisu nebyla plná moc pro účely zastupování účastníka řízení ve správním řízení sp.zn. 2019/204/573.

10. Dne 26.8.2019 byl účastníku řízení doručen přípis správního orgánu č. j. 2019/91480/570, kterým byl účastník řízení informován o právu vyjádřit se k podkladům shromážděným správním orgánem před vydáním rozhodnutí. Současně byl účastník řízení upozorněn i na skutečnost, že ve správním spise absentuje plná moc zmocňující jakéhokoliv právního zástupce účastníka řízení k úkonům v rámci správního řízení. Přípis byl dne 23.8.2019 doručen rovněž i [redacted].

11. Dne 20.11.2019 byla účastníku řízení i [redacted] správní orgánem doručena výzva k doplnění plné moci[3], neboť na předchozí písemnost nebylo nikým reagováno.

12. Dne 26.11.2019 byla správnímu orgánu doručena plná moc[4] pro [redacted], advokáta, zmocňující jej k zastupování účastníka řízení v rámci správního řízení sp. zn. Sp/2019/204/573.

[1] viz spis Sp/2019/204/573 – č. listu 17-30
[2] viz spis Sp/2019/204/573 – č. listu 32-36
[3] viz spis Sp/2019/204/573 – č. listu 42

13. Dne 26.5.2020 byl účastníku řízení doručen přípis správního orgánu č. j. 2020/64325/570, kterým byl účastník řízení informován o změně právní kvalifikace skutku uvedeného v ad (iv). V přípisu ze dne 28.5.2020 účastník řízení uvedl, že vyrozumění o změně právní kvalifikace bere na vědomí.

Rozhodná právní úprava

14. Článek 40 odst. 6 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) upravuje zásadu zákazu retroaktivity, která je plně aplikovatelná i v oblasti přestupkového řízení, a která stanovuje, že trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější. Právní úprava rozhodná pro posouzení jednání účastníka řízení je obsažena v zákoně o spotřebitelském úvěru, AML zákoně a v AML vyhlášce.

15. AML zákon byl s účinností ke dni 24.4.2019 novelizován. Správní orgán proto komparoval znění tohoto zákona ve znění účinném do 23.4.2019 s novelizovaným zněním účinným od 24.4.2019. Na základě porovnání znění tohoto zákona správní orgán konstatoval, že novelizovaný zákon není v relevantních ustanoveních pro účastníka řízení příznivější, když v něm zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku, a rovněž otázka typové závažnosti vyjádřenou horní hranicí pokuty nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení. Pro posouzení předmětného jednání účastníka řízení uvedeného pod body ad (iv) až ad (viii) výroku I. tohoto rozhodnutí tak správní orgán aplikoval AML zákon ve znění účinném do 23.4.2019.

16. Obdobně byl několikrát novelizován i zákon o spotřebitelském úvěru, naposledy s účinností od 24.4.2020. Rovněž zde zůstala relevantní právní úprava zachována a na jednání účastníka řízení uvedené pod body ad (i) až ad (iii) výroku I. tohoto rozhodnutí tak správní orgán aplikoval zákon o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 23.4.2020.

Skutková zjištění a jejich právní kvalifikace

Posuzování úvěruschopnosti spotřebitele ad I. (i) – (iii).

(i) Dodržování vnitřního předpisu při posuzování úvěruschopnosti

Právní úprava

17. Účastník řízení má s odkazem na ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) citovaného zákona povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele tak, aby byla přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru.

18. Povinnost zavést pravidla a postupy pro posouzení úvěruschopnosti představuje povinnost promítnout tato pravidla a postupy do vnitřních předpisů účastníka řízení,

[4] viz spis Sp/2019/204/573 – č. listu 45-46

přičemž **má povinnost tato pravidla nejen zavést, ale i udržovat a fakticky uplatňovat** za účelem naplnění povinnosti posoudit úvěruschopnost každého žadatele o spotřebitelský úvěr v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru. Požadavky pro nastavení pravidel a postupů pro posouzení úvěruschopnosti jsou dále rozpracovány v dohledovém benchmarku č. 3/2016[5].

Zjištění správního orgánu

19. Účastník řízení za účelem splnění požadavků dle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru přijal vnitřní předpis *Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr* (dále jen „**VPÚ**“)[6], který byl v rámci licenčního řízení vyhodnocen jako naplňující základní předpoklady pro dodržování postupů a pravidel při výkonu činnosti účastníka řízení z hlediska řádného poskytování spotřebitelských úvěrů.

20. V rámci Kontroly však správní orgán dospěl ke zjištěním, že účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti nepostupoval plně v souladu s vnitřním předpisem VPÚ (VPÚ nabyl účinnosti k 1.1.2018 a následně nebyl novelizován), když jeho pracovníci postupovali především podle zavedené praxe a nikoli podle konkrétních pravidel VPÚ. Správní orgán tak nabyl důvodného podezření, že účastník řízení jednal v rozporu s níže popsanými pravidly a postupy pro posuzování úvěruschopnosti definovanými ve VPÚ, které jsou předpokladem pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru, přičemž současně s tím žádná jiná dostatečná a vhodná pravidla či postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele v souladu s požadavkem ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 257/2016 Sb. nezavedl:

a) Zjištění a ověření příjmů a výdajů

21. Dle kapitoly 5.3. VPÚ je žadatel o spotřebitelský úvěr (jiný než na bydlení) povinen doložit bankovní výpisy, jejichž prostřednictvím dochází k doložení jeho příjmů a výdajů. Noví žadatelé jsou povinni dodat 3 po sobě následující měsíční bankovní výpisy, stávající klienti s pozitivní úvěrovou historií dokládají 1 měsíční bankovní výpis. Pracovník oddělení Zákaznického servisu účastníka řízení má následně v souladu s kapitolou 5.4 a 5.5 ověřit, zda jsou ke všem významným příjmům a výdajům žadatele doloženy bankovní výpisy, které tyto příjmy a výdaje dokazují.

22. Účastník řízení však při Kontrole potvrdil[7], že u vázaných úvěrů, o které klienti žádají na dálku, je požadována pouze první strana výpisu z účtu v případě nových klientů, a u stálých[8] a klubových[9] klientů není výpis z účtu požadován vůbec, pokud jej klient doložil již při sjednání předchozího úvěru, což koresponduje s dalšími zjištěními, viz odst. 38 tohoto rozhodnutí. U vázaných úvěrů, o které klienti žádají v kamenné prodejně, nejsou výpisy z účtu taktéž vyžadovány. V případě hotovostních půjček[10] je u stálých klientů vyžadován výpis z účtu za 1 poslední měsíc, u nových klientů za 3 poslední měsíce.

[5] ke dni vydání tohoto rozhodnutí na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/.galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf

[6] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 3.12.2018 č.j. 2018/143245/CNB/650 (*7_15-2017.pdf*).

[7] viz CD příloha spisu č. Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 18.12.2018 pod č.j. 2018/149655/CNB/650 (*2018__149114_CNB_650_Vyzva_4_Cesky_triangl.docx*).

[8] Dle terminologie účastníka řízení se jedná o klienty, kteří měli u účastníka řízení v posledních 3 letech uzavřeny alespoň 4 smlouvy o spotřebitelském úvěru. Blíže viz Protokol o kontrole str. 9.

[9] Dle terminologie účastníka řízení se klubovými klienty mohou stát stálí klienti, viz výše, a také stálí zaměstnanci společnosti [redacted], tedy vázaného zástupce účastníka řízení provozujícího velké eshopy.

[10] V terminologii účastníka řízení úvěry poskytované převodem na bankovní účet klienta.

23. Účastník řízení tak nepožaduje kompletní výpis z účtu ani při sjednávání vázaných úvěrů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, ani v případě hotovostních půjček. Nadto doložení výpisu z účtu k hotovostním úvěrům nedokládá, že údaje v tomto výpisu byly účastníkem řízení prověřeny a porovnány oproti příjmům a výdajům deklarovaným v žádosti o úvěr, a záznamy o tomto ověření účastník řízení neuchovává, jak je doloženo níže.

24. Z výše uvedených skutečností vyplývá, že účastník řízení v rozporu s kapitolami 5.3, 5.4 a 5.5 VPÚ v období od 2.2.2018 do 11.1.2019 při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťoval a neověřoval deklarované příjmy a výdaje uvedené v žádosti o úvěr; zda se údaje o příjmech a výdajích žadatele uvedené v žádosti o úvěr výrazně liší od příjmů a výdajů, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů; zda je nutné po žadateli o úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům či výdajům uvedeným v žádosti o úvěr, pokud by se lišily od příjmů či výdajů patrných z doložených bankovních výpisů; zda žadatel řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr.

b) Použitelný příjem a počet členů domácnosti

25. Dle kapitoly 5.4.1 VPÚ má u žadatele o úvěr účastník řízení vypočíst použitelný příjem, který se vypočte jako rozdíl všech doložených významných a pravidelných příjmů a výdajů žadatele, včetně výdaje na požadovaný spotřebitelský úvěr.

26. Při kontrole však vyšlo najevo[11], že účastník řízení počítal použitelný příjem jako rozdíl klientem deklarovaného (nikoliv doloženého) čistého příjmu, klientem deklarovaných nákladů na domácnost a klientem deklarovaných případných splátek jiných úvěrů. Kromě uvedeného bylo zjištěno, že účastník řízení u žadatelů o úvěr neověřoval v žádosti deklarovaný počet členů domácnosti, ani deklarované příjmy ostatních členů domácnosti. Účastník řízení uvedená zjištění potvrdil ve svém přípise doručeném správnímu orgánu dne 11.1.2019[12].

27. Z uvedených skutečností vyplývá, že účastník řízení v rozporu s kapitolou 5.4.1. VPÚ nepočítal použitelný příjem na základě doložených příjmů a výdajů.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

28. Výše uvedená zjištění účastník řízení ve Vyjádření nepopíral, resp. uvedl, že během své činnosti upravil některá pravidla odlišně od postupů uvedených ve vnitřních předpisech a tyto nebyly vždy do vnitřních předpisů promítnuty. Účastník řízení tak v tomto směru přiznal své pochybení, nicméně dodal, že smyslem změn v žádném případě nebylo porušování vnitřních či právních předpisů. Jednalo se výhradně o organizační a administrativní nedostatek, neboť změny nebyly tak zásadního významu, že by o jejich provedení bylo nezbytné informovat dohledový orgán. Účastník řízení „*v návaznosti na provedenou kontrolu ze strany správního orgánu provedl aktualizaci příslušných vnitřních předpisů a celkově se snaží o nápravu vytýkaných pochybení*."

29. Účastník řízení rovněž uvedl, že „*v kontrolovaném období posuzoval úvěruschopnost žadatele nejen na základě informací získaných od spotřebitele, ale také z jiných zdrojů umožňujících posouzení jeho finanční situace a schopnosti splácet úvěr.* Dále účastník řízení sdělil, že „*má ze své mnohaleté zkušenosti s poskytováním úvěrů ověřeno, že vázané spotřebitelské úvěry jsou výrazně méně rizikové než ostatní typy*

[11] viz Protokol o kontrole str. 13

[12] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 11.1.2019 pod č.j. 2019/004884/CNB/650 (soubor *2019__002975_CNB_650_Vyzva_5_Cesky_Triangl_final.docx)*

spotřebitelských úvěrů tzv. hotovostní, čemuž také přizpůsobil seznam podkladů, které od žadatelů o vázaný spotřebitelský úvěr požaduje.“ K výpočtu použitelného příjmu účastník řízení uvedl, že „*skutečnost, že nezaznamenával výpočet použitelného příjmu do interního systému, neznamená, že by výpočet v rámci posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr neprováděl*.“

30. Účastník řízení závěrem uvedl, že nepopírá svá pochybení, zároveň ale upozornil, že je nelze považovat za systematická či úmyslná. Za účelem jejich odstranění již přijal dříve správnímu orgánu sdělená opatření k nápravě.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

31. Účastník řízení ve svém Vyjádření pouze popisuje okolnosti, za jakých k danému porušení zákona o spotřebitelském úvěru došlo. Jeho argumentace tudíž nijak nezpochybňuje výše uvedený zjištěný skutkový stav tak, jak jej správní orgán vylíčil. Správní orgán vzal na vědomí skutečnost, že účastník řízení avizoval po proběhnuté Kontrole nápravu vytknutých nedostatků, nicméně zda přijal opatření, která jsou v souladu s právní úpravou, je zjistitelné jen opakovanou kontrolou na místě.

32. Správní orgán doplňuje, že pokud si nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru v praxi upraví některá pravidla odlišně od postupů uvedených ve vnitřních předpisech, neznamená to automaticky, že se dopustil porušení ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru. Pravidla a postupy, která v praxi zavede a používá, ovšem musí vést k dostatečnému posouzení úvěruschopnosti žadatele. Nicméně praxe účastníka řízení neodpovídá zákonným požadavkům na řádné posouzení úvěruschopnosti každého žadatele o úvěr. Systémové nedostatky v procesu získávání dostatečných a úplných podkladů, v jejich zpracování a vyhodnocení, se pak zákonitě promítly v nedostatcích při posuzování úvěruschopnosti jednotlivých spotřebitelů, viz odůvodnění ad (ii).

33. Podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru platí, že nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru se dopustí přestupku tím, že nesplní některý z požadavků na výkon činnosti podle § 15, za který je pak možno uložit dle odst. 2 písm. b) téhož zákona pokutu až do výše 20 mil. Kč.

34. **Správní orgán má na základě zjištěných skutečností za prokázané, že účastník řízení v období od 2.2.2018 do 11.1.2019[13] nedodržoval svá zavedená pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená v kapitolách 5.3, 5.4 a 5.5 VPÚ, ani nezavedl jiná vhodná pravidla a postupy, a porušil tím povinnost plnit požadavky stanovené v ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.**

(ii) Postup při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele

Právní úprava

35. Účastník řízení má povinnost s odbornou péčí ve smyslu ustanovení § 75 zákona o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele v souladu s požadavky § 86 odst. 1 téhož zákona, resp. řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele, a to na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení

[13] tj. v kontrolovaném období

úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.

36. V souladu s ustanovením § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je účastník řízení povinen posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů. Účastník řízení má povinnost zjišťovat informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které zahrnují zejména (*i*) výdaje na bydlení, (*ii*) pravidelné měsíční výdaje na provoz domácnosti, úhradu sjednaných služeb a všech stávajících závazků vůči třetím osobám a (*iii*) výdaje na domácnost (např. jídlo, ošacení, dopravné), a to za účelem získání objektivního obrazu o jeho komplexní finanční situaci.

37. Podle ustanovení § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru spotřebitel poskytne poskytovateli na základě požadavků poskytovatele podle odstavce 1 úplné a pravdivé informace. Pokud je to k posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nezbytné, poskytnuté informace je spotřebitel povinen poskytovateli na jeho žádost vysvětlit, popřípadě doplnit. Tyto informace je za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele poskytovatel povinen ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.

Zjištění správního orgánu

38. Správní orgán si vyžádal vzorek náhodně vybrané smluvní dokumentace o počtu 57 uzavřených smluv.[14] Prověřením uvedeného vzorku bylo zjištěno, že u žádné z 57 předložených smluv nebyl zaznamenán výpočet použitelného příjmu ve smyslu kapitoly 5.4.2. VPÚ. Dále při sjednání 32 vázaných spotřebitelských úvěrů[15] nebyl doložen ani jeden kompletní bankovní výpis ani jiný podklad, ze kterého by účastník řízení mohl přiměřeným způsobem ověřit deklarované příjmy a výdaje žadatele, případně příjem rodiny. Obdobně u 16 žádostí o vázaný spotřebitelský úvěr[16] a 23 žádostí o hotovostní úvěr[17], ve kterých žadatel uvedl částku odpovídající celkové měsíční splátce ze stávajících úvěrů, nebyl doložen žádný podklad, na základě kterého by účastník řízení mohl ověřit skutečnou výši deklarované měsíční splátky ze stávajících úvěrů, případně i výši nesplaceného zůstatku úvěru. Současně tak bylo potvrzeno i vyjádření[18] účastníka řízení o tom, že vychází z údajů o příjmech a výdajích, které klient deklaruje, aniž by tyto údaje nutně zjišťoval a ověřoval.

39. Kontrolou veškeré dostupné dokumentace k 57 uzavřeným smlouvám o úvěru tak bylo zjištěno, že účastník řízení ani v jednom případě (tj. 100% chybovost) řádně neposoudil

[14] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 27. 11. 2018 pod č.j. 2018/140395/CNB/650 a 2018/140394/CNB/650, dne 28. 11. 2018 pod č.j. 2018/141022/CNB/650, 2018/141023/CNB/650 a 2018/141073/CNB/650, dne 28. 11. 2018 pod č.j. 2018/141077/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141427/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141662/CNB/650, 2018/141709/CNB/650 a 2018/141458/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141659/CNB/650, dne 1. 12. 2018 pod č.j. 2018/142487/CNB/650, 2018/142488/CNB/650 a 2018/142486/CNB/650, dne 3. 12. 2018 pod č.j. 2018/142666/CNB/650 a 2018/142669/CNB/650, dne 5. 12. 2018 pod č.j. 2018/144446/CNB/650, 2018/144503/CNB/650, 2018/144335/CNB/650 a 2018/144445/CNB/650.

[15] Jedná se o složky těchto klientů: [redacted]

[16] Jedná se o úvěrové složky těchto klientů: [redacted]

[17] Jedná se o úvěrové složky těchto klientů: [redacted]

[18] viz Protokol o kontrole str. 8, 9 a 13

úvěruschopnost spotřebitelů, když zejména neprověřoval příjmy a výdaje ve výpisech z účtu a ani nezohledňoval, zda jsou do celkových příjmů v těchto výpisech započítány úvěry od jiných poskytovatelů úvěrů.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

40. Účastník řízení uvedl svou obranu proti vytýkaným nedostatkům v postupu při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele ve svém Vyjádření v rámci argumentace týkající se jednání vytýkaného v ad (i), viz odst. 28 – 30 tohoto rozhodnutí.

41. Dále v závěru Vyjádření účastník řízení k problematice posuzování úvěruschopnosti spotřebitele uvedl, že „*z jeho interní statistiky vyplývá, že od 1.1.2019 dodnes bylo vydáno 68 rozsudků, u nichž účastník řízení soudu dokládal posouzení úvěruschopnosti, a soudy pouze ve třech případech shledaly, že tato nebyla účastníkem prověřena řádně*“. Účastník řízení tak odmítl, že by systematicky postupoval v rozporu s právními předpisy, když ze soudních rozhodnutí naopak vyplývá, že účastník řízení v naprosté většině případů postupoval správně. Nicméně i tak s ohledem na výše provedenou kontrolu účastník řízení vypracoval a realizoval plán nápravných opatření za účelem poskytování spotřebitelských úvěrů zcela v souladu s právními předpisy.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

42. Správní orgán nejprve obecně uvádí, že ustanovení § 75 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví požadavek, aby poskytovatel vykonával svou činnost s odbornou péčí. Jeho jednání by tak mělo být založeno na zásadě odborné péče jakožto souhrnu profesionálních standardů (zásad *lege artis*), neboť pouze za dodržení této zásady může být určité jednání poskytovatele shledáno jako konformní s požadavky zákona. Odbornou péčí je třeba rozumět péče průměrného odborníka, který má ve svém oboru obvyklé znalosti, schopnosti a dovednosti, a který je využívá s obvyklou péčí a opatrností. V konkrétním případě tím lze zjednodušeně nazvat *ustálenou praxi na úvěrovém trhu*.[19] Pokud by však na trhu docházelo k systémovým chybám, tak jako v případě účastníka řízení, uvedené kritérium by se stalo problematickým, neboť by obsah pravidla zůstal prakticky v rukou regulovaných subjektů a pravidlo samotné by tak nemohlo plnit svou funkci. Vzhledem k tomu, že se představy o odborné péči mohou u jednotlivých subjektů lišit, velký praktický význam mají sdělení orgánů veřejné moci (např. benchmarky, úřední sdělení), která představy o odborné péči konkretizují a napomáhají předvídatelnosti rozhodnutí. Česká národní banka pro účely řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitele přistoupila k vydání dohledového benchmarku č. 1/2014[20], a to s cílem seznámit dohlížené subjekty s dohledovými poznatky, konkretizovat představy regulovaných subjektů o jednání s odbornou péčí a přispět tak k jejich větší právní jistotě. Česká národní banka dále z požadavků v dohledovém benchmarku č. 1/2014 vychází a jejich naplnění vyžaduje po regulovaných subjektech. K tomu správní orgán dodává, že rozhoduje vždy s ohledem na okolnosti konkrétního případu a může vzít v úvahu i skutečnosti, které v dohledovém benchmarku neuvedl[21].

43. Z dohledového benchmarku č. 1/2014 vyplývá, že účelem povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí je ochrana spotřebitele před přijetím neuvážených a nezodpovědných rozhodnutí plynoucích z neznalosti a nedostatečných

[19] srov. Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flídr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 387-393.

[20] ke dni vydání tohoto rozhodnutí k dispozici na: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/.galleries/legislativni_zakladna/ochrana_spotrebitele_spotrebitelsky_uver/download/dohledovy_benchmark_os_2014_01.pdf.

[21] srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Afs 29/2007-115.

zkušeností, jakož i osobních morálně volních vlastností a životních i sociálních poměrů spotřebitele, které mohou zásadním způsobem dopadnout na jeho osobní a rodinnou finanční situaci, postihnout jeho majetek a ohrozit uspokojování základních životních potřeb, ekonomickou funkci rodiny a společenský status jejích členů, včetně narušení jejich sociálních vztahů. Při posuzování schopnosti žadatele splácet úvěr musí poskytovatel úvěru vycházet z prokazatelných pravidelných příjmů žadatele a z pravděpodobnosti jejich udržitelnosti po celou dobu trvání úvěru a současně musí zkoumat výši jeho nezbytných životních nákladů (tj. nákladů spojených s bydlením, vyvolaných zdravotním stavem, nezbytné životní výdaje atd.), jakož i dalších finančních závazků (splátky dalších úvěrů a půjček, srážky ze mzdy, odpovědnostní plnění apod.). Věřitel je při posouzení úvěruschopnosti povinen zohlednit jak stávající situaci spotřebitele, zejména jeho příjmy a výdaje, tak skutečnosti, které lze na základě informací dostupných v době před uzavřením smlouvy s vysokou mírou pravděpodobnosti očekávat. Z dohledového benchmarku č. 1/2014 dále vyplývá, že schopnost žadatele splácet další finanční závazky a hradit nezbytné životní výdaje nesmí být v důsledku poskytnutí úvěru ztížena. Poskytovatel úvěru přitom zohlední také rodinné postavení žadatele, zejm. zda vyživuje další osoby, zda se na financování provozu domácnosti podílí jiná osoba (manžel/ka, druh/družka), případně další skutečnosti ovlivňující jeho majetkové poměry. Při posuzování budoucí schopnosti spotřebitele splácet úvěr se vychází ze stávajícího stavu a presumpce jeho zachování do budoucnosti, pokud není opodstatněné předpokládat opak (očekávaná změna). Budoucí, věřiteli známé a spolehlivě podložené změny životní situace žadatele, mající dopad na jeho finanční situaci, je však nutno vzít při posouzení v úvahu (např. když se spotřebitel již nachází ve výpovědní lhůtě z pracovního poměru, odchod do důchodu v průběhu trvání úvěru, probíhající rozvodové řízení, dosud nepravomocná soudní rozhodnutí ukládající žadateli majetková plnění atd.).

44. Účastník řízení má tedy v návaznosti na ustanovení § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru s ohledem na dohledový benchmark č. 1/2014 povinnost při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzovat zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Zohlednění dosavadního způsobu plnění stávajících dluhů ve vztahu k účastníkovi řízení u tzv. *stálých* či *klubových* klientů však nemůže nahradit povinnost účastníka řízení ověřit přiměřeným způsobem deklarované příjmy a výdaje žadatele o úvěr, resp. všech jeho členů domácnosti. Spoléhání se pouze na úvěrovou historii klientů tak neodpovídá požadavkům zákona o spotřebitelském úvěru na posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, konkrétně schopnosti spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru. Rovněž se účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti nemůže spolehnout na pouhá tvrzení spotřebitele o příjmech a výdajích, ale musí tato prohlášení s odbornou péčí ověřit[22].

45. Navzdory námitce účastníka řízení správní orgán konstatuje, že účastník řízení vycházel pouze z deklarovaných příjmů a výdajů žadatele o úvěr, neboť jak bylo zjištěno[23], úvěrové složky neobsahovaly žádnou dokumentaci, která by prokazovala, že by účastník řízení pravdivost údajů o příjmových a výdajových položkách ověřoval, ani že by tyto doklady účastník řízení vyžadoval.

46. Správní orgán současně dodává, že míra vytýkaných nedostatků (tj. chybovost v 100 %

[22] srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 30/2015 – 39 („*věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními*“

[23] Odst. 51 – 53 tohoto rozhodnutí

kontrolovaných případů) při posuzování úvěruschopnosti vyplývající z kontroly úvěrových složek účastníka řízení koresponduje se zjištěními o nedostatečném systémovém nastavení a dodržování postupů a pravidel, jakými se účastník řízení řídil při posuzování úvěruschopnosti žadatelů o úvěr, viz odůvodnění ad (i). Uvedeným postupem účastník řízení rovněž nezjišťuje ani použitelný příjem, tedy skutečnost, zda žadateli o úvěr (příp. členům domácnosti) zůstane po vynaložení zjištěných a ověřených výdajů ve vztahu ke zjištěným a doloženým příjmům měsíčně taková částka, jež je zapotřebí pro splácení nového úvěru.

47. Správní orgán k tvrzení účastníka o existenci 68 rozsudků, u nichž soukromoprávní soudy shledaly, že byla úvěruschopnost účastníkem řízení posouzena řádně, konstatuje, že veřejnoprávním dohledem nad dodržování povinností subjektů disponujících povolením k poskytování spotřebitelských úvěrů stanovených v zákoně o spotřebitelském úvěru je pověřena Česká národní banka a rozhodování soudů v soukromoprávní rovině, čili zaměřené na soukromoprávní vyhodnocení smluv a z nich vyplývajících povinností a závazků, nemá na veřejnoprávní vyhodnocení činnosti účastníka řízení žádný vliv a nemůže tak ani účastníka řízení zbavit odpovědnosti za konkrétní protiprávní jednání vytýkaná v tomto správním řízení.

48. Podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru pak platí, že ten, kdo je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s ustanovením § 86 odst. 1, za který je pak možno uložit dle odst. 3 písm. c) téhož ustanovení pokutu až do výše 20 mil. Kč.

49. **Na základě zjištěných skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 5.2.2018 do 2.11.2018[24] před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru jednal v 57 případech v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, když řádně neposuzoval schopnost žadatele splácet úvěr, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.**

(iii) Dokumenty a záznamy o posouzení úvěruschopnosti

Právní úprava

50. Účastník řízení je dále dle ustanovení § 78 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 78 odst. 2[25] zákona o spotřebitelském úvěru povinen pořizovat dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Podle odst. 4 téhož ustanovení zákona pak poskytovatel a zprostředkovatel uchovává dokumenty a záznamy podle odstavce 1 po dobu nejméně 5 let ode dne, kdy zanikl právní vztah, nebo došlo k jednání, na jehož základě tyto dokumenty nebo záznamy vznikly, nebo 1 rok ode dne, kdy byla žádost spotřebitele o poskytnutí spotřebitelského úvěru zamítnuta. Povinnost uchovávat tyto dokumenty a záznamy podle jiných právních předpisů tím není dotčena.

[24] Od uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 5.2.2018 do uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 2.11.2018.

[25] Poskytovatel při plnění povinnosti podle odstavce 1 uchovává zejména dle písm. a) smlouvy o spotřebitelském úvěru, b) dokumenty nebo jiné záznamy týkající se posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, včetně údajů o spotřebiteli, které poskytl do databáze podle § 88 odst. 1, dle písm. c) dokumenty nebo jiné záznamy týkající se poskytování, změny nebo zániku spotřebitelského úvěru, byly-li pořízeny, včetně záznamu o poskytnuté radě podle § 85 odst. 3, záznamu o indexu použitém podle § 102 odst. 5, popřípadě obchodní podmínky, byly-li součástí smluvního vztahu a dle písm. e) téhož ustanovení dokumenty nebo jiné záznamy uvedené v písmenech c) a d), pokud jeho jménem jednal jeho vázaný zástupce nebo zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru.

Zjištění správního orgánu

51. Na str. 3 VPÚ je uvedeno: „*Veškeré kroky, které pracovník oddělení Zákaznického servisu provede za účelem posouzení úvěruschopnosti žadatele, je povinen zaznamenat do informačního systému společnosti. Veškeré kroky a dokumenty sloužící k posouzení úvěruschopnosti musí být archivovány za účelem možnosti rekonstruovat celý proces posuzování úvěruschopnosti*.“ Účastník řízení tak sice ve VPÚ nastavil pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti a na straně 3 VPÚ výslovně upravil povinnost zaznamenat a archivovat veškeré kroky provedené v rámci posuzování úvěruschopnosti žadatele, nicméně Česká národní banka během Kontroly zjistila, že provedení některých úkonů nelze jakkoli doložit, neboť o nich účastník řízení nevede adekvátní záznamy.

52. Ačkoliv tak účastník řízení při Kontrole prohlásil[26], že uvedl-li klient, že je vlastníkem nemovitosti, pracovník ověří tuto skutečnost náhledem do katastru nemovitostí, nedisponuje účastník řízení žádným dokladem o nahlédnutí do katastru nemovitostí za účelem zjištění, zda je klient vlastníkem/spoluvlastníkem nemovitosti a zda na této nemovitosti váze zástavní právo. Stejně tak účastník řízení nečiní u každého žadatele o úvěr detailní záznamy o výsledku telefonátu zaměstnavateli tohoto žadatele, tedy o telefonickém ověření výše deklarovaného příjmu uvedeného v žádosti o úvěr, době zaměstnání (na dobu určitou či neurčitou, resp. ve zkušební lhůtě), apod. Rovněž nejsou uchovávány ani žádné záznamy o výpočtu použitelného příjmu žadatele o úvěr, ani výsledek případného výpočtu. Nedostatečnost uchovávaných dokumentů a záznamů týkajících se posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr dokládá též dokumentace, kterou účastník řízení předložil k 57 úvěrovým složkám[27], viz kapitola 2.1.5 Protokolu o kontrole, neboť u žádné z nich nebyl zaznamenán výpočet použitelného příjmu ve smyslu kapitoly 5.4.2. VPÚ, ani jeho případný výsledek.

53. Účastník řízení tak z dostupných dokumentů a záznamů není schopen doložit a rekonstruovat celý proces poskytování spotřebitelského úvěru. Současně účastník řízení pracuje většinou pouze s daty deklarovanými žadateli o úvěr, nikoliv s daty doloženými z výpisů z bankovních účtů a jiných předložených dokumentů (viz i výše uvedené zjištěné skutkové okolnosti uvedené v části odůvodnění ad I. (i) a (ii) tohoto rozhodnutí).

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

54. Účastník řízení ke zjištěním správního orgánu uvedl, „*že při posuzování spotřebitelského úvěru pořizoval dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který považoval, v návaznosti na zavedenou praxi a zkušenosti v tomto segmentu trhu, za nezbytný*.“ Nicméně v reakci na výsledky provedené Kontroly účastník řízení zdokonalil pravidla a postupy pro zajištění plné rekonstruovatelnosti procesu posouzení úvěruschopnosti spotřebitele a vytvořil tzv. kartu pro posouzení úvěruschopnosti, jež je koncipována jako detailní dotazník obsahující veškerá data, která by účastník řízení měl od žadatele získat, ověřit a zaznamenat.

[26] viz Protokol o kontrole str. 8

[27] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 27. 11. 2018 pod č.j. 2018/140395/CNB/650 a 2018/140394/CNB/650, dne 28. 11. 2018 pod č.j. 2018/141022/CNB/650, 2018/141023/CNB/650 a 2018/141073/CNB/650, dne 28. 11. 2018 pod č.j. 2018/141077/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141427/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141662/CNB/650, 2018/141709/CNB/650 a 2018/141458/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141659/CNB/650, dne 1. 12. 2018 pod č.j. 2018/142487/CNB/650, 2018/142488/CNB/650 a 2018/142486/CNB/650, dne 3. 12. 2018 pod č.j. 2018/142666/CNB/650 a 2018/142669/CNB/650, dne 5. 12. 2018 pod č.j. 2018/144446/CNB/650, 2018/144503/CNB/650, 2018/144335/CNB/650 a 2018/144445/CNB/650.

55. Účastník řízení dodal, že „*nebylo úmyslem porušovat příslušná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru a nepořizovat dokumenty nebo jiné záznamy při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr, neboť je zejména v jeho vlastním zájmu tyto informace a data systematicky a přehledně uchovávat a nepůsobit si tak škodu. V souladu s avizovaným plánem nápravných opatření proto přijal již dříve dokládaná nápravná opatření.*“

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

56. K námitce účastníka řízení o tom, že pořizoval dokumenty a jiné záznamy v rozsahu, který považoval za nezbytný, a že nebylo jeho úmyslem porušovat příslušná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru, správní orgán sděluje, že ji považuje za irelevantní, neboť je účastník řízení profesionálním subjektem působícím v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů a proto není možné přejít jeho pochybení, kterých se při své činnosti dopustil.

57. Správní orgán nadále trvá na svém závěru, a účastník řízení jej nevyvrací, že účastník řízení nedisponoval dokladem o nahlédnutí do katastru nemovitostí, neuchovával záznamy o výpočtu použitelného příjmu a nečinil záznamy o telefonickém ověření výše deklarovaného příjmu ani o době zaměstnání (určitá, neurčitá, zkušební lhůta aj.) u zaměstnavatele žadatele o úvěr. Lze tedy uzavřít, že účastník řízení neuchovával všechny dokumenty a záznamy týkající se poskytování, změny nebo zániku spotřebitelského úvěru, které byly v průběhu kontaktu se žadatelem pořízeny a nebyl tak schopen rekonstruovat celý proces poskytování spotřebitelského úvěru a doložit provedení některých úkonů, které by hodnověrně osvědčily řádné plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele.

58. Správní orgán vzal na vědomí účastníkem řízení deklarovaná a přijatá opatření k nápravě včetně nově vytvořeného formuláře – *Karty posouzení úvěruschopnosti*, do které bude účastník řízení zaznamenávat všechny úkony a veškerá data, která by měl od žadatele získat, ověřit a zaznamenat, a přihlédl k nim jako k polehčující okolnosti (viz odůvodnění pokuty). Tato skutečnost však nic nemění na skutkových zjištěních uvedených výše. Současně účinnost těchto kroků je možno posoudit až v rámci případné další kontroly provedené správním orgánem u účastníka řízení.

59. Ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že ten, kdo je oprávněn poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr, se dopustí přestupku tím, že neuchovává dokumenty a záznamy podle § 78, za což je možno uložit dle ustanovení § 153 odst. 2 písm. a) téhož zákona pokutu do výše 5 mil. Kč.

60. **S ohledem na uvedené skutečnosti má správní orgán za prokázané, že účastník řízení v období od 5.2.2018 do 2.11.2018[28] postupoval v rozporu s požadavky ustanovení § 78 zákona o spotřebitelském úvěru, neboť v 57 úvěrových případech neuchovával dokumenty a jiné záznamy týkající se posuzování úvěruschopnosti spotřebitele včetně dokumentů nebo jiných záznamů týkajících se poskytování spotřebitelského úvěru v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.**

[28] Od uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 5.2.2018 do uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 2.11.2018.

Opatření prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a boje proti financování terorismu ad I. (iv) – (viii).

(iv) Aktualizace systému vnitřních zásad

Právní úprava

61. Účastník řízení má s odkazem na ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 15 odst. 2 písm. e) citovaného zákona povinnost zavést a udržovat postupy a pravidla vhodná z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřená povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru. Požadavky pro nastavení pravidel a postupů vhodných z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu jsou dále rozpracovány v AML zákoně, AML vyhlášce a sankčním zákoně.

62. Účastník řízení má v souladu s ustanovením § 21 odst. 1 AML zákona povinnost zavést a uplatňovat odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik podle ustanovení § 21a AML zákona a k naplnění dalších povinností stanovených AML zákonem.

63. Podle ustanovení § 21 odst. 5 písm. d) AML zákona systém vnitřních zásad zahrnuje přiměřené a vhodné metody a postupy pro posuzování rizik, řízení rizik, vnitřní kontrolu a zajišťování kontroly nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem, přičemž bližší podrobnosti stanoví v souladu s ustanovením § 21 odst. 9 AML zákona prováděcí právní předpis, AML vyhláška, která nabyla účinnosti dne 1.10.2018 a vztahuje se i na osoby oprávněné k poskytování úvěrů, tedy i na účastníka řízení.[29]

64. Podle ustanovení § 21a odst. 1 AML zákona povinná osoba identifikuje a posoudí rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která mohou nastat v rámci její činnosti podléhající působnosti tohoto zákona. Při posuzování rizik zohlední povinná osoba i faktory možného vyššího rizika, uvedené v příloze č. 2 AML zákona. Podle ustanovení § 21a odst. 2 AML zákona povinná osoba uvedená v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) až d) a h) vypracuje nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy se stala povinnou osobou písemné hodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu pro typy poskytovaných obchodů a obchodních vztahů, a to v rozsahu, ve kterém provádí činnosti podléhající působnosti tohoto zákona. Zohlední v něm rizikové faktory, zejména typ klienta, účel, pravidelnost a délku trvání obchodního vztahu nebo obchodu mimo obchodní vztah, typ produktu, hodnotu a způsob uskutečnění obchodu a rizikovost zemí nebo zeměpisných oblastí, k nimž se obchody vztahují.

65. Účastník řízení má dále dle ustanovení § 4 odst. 4 AML vyhlášky povinnost zajistit, že jeho vnitřní předpisy a jím zvolené uznávané standardy jsou aktuální a přiměřené povaze, rozsahu a složitosti vykonávaných činností. Dle ustanovení § 4 odst. 5 téže vyhlášky je dále povinná osoba povinna bez zbytečného odkladu posoudit aktuálnost vnitřních předpisů a zajistit jejich případnou aktualizaci vždy, pokud tato potřeba vyplyne mj. ze změny právních předpisů.

[29] viz ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) AML vyhlášky ve spojení s § 2 odst. 1 písm. b) bodu 6 AML zákona

Zjištění správního orgánu

66. Účastník řízení za účelem splnění požadavků vyplývajících z ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s § 15 odst. 2 písm. e) citovaného zákona přijal vnitřní předpis č. 5/2016/3 *Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti* (dále jen „**SVZ**“)[30], který byl v rámci licenčního řízení vyhodnocen jako naplňující základní předpoklady pro výkon činnosti účastníka řízení z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

67. Během Kontroly na výzvu správního orgánu účastník řízení předložil vnitřní předpis SVZ, vztahující se k dodržování povinností vyplývajících z AML zákona. Uvedený vnitřní předpis byl účinný od 1.12.2016 a naposledy byl novelizován s účinností od 1.12.2017. Účastník řízení tak nezareagoval na změnu právní úpravy a nezajistil aktualizaci svého SVZ v souvislosti s nabytím účinnosti nové AML vyhlášky, kterou je od 1.10.2018 povinen se řídit. Znění uvedené vyhlášky účastník řízení ani při své činnosti náležitě neuplatňoval, jak je doloženo v následujících bodech tohoto rozhodnutí.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

68. Účastník řízení ve Vyjádření zjištěné skutečnosti nerozporoval, pouze uvedl, že provedl aktualizaci vnitřního předpisu v návaznosti na AML vyhlášku bezodkladně poté, co byly zjištěny jeho nedostatky.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

69. Správní orgán bere na vědomí účastníkem řízení avizovaná opatření k nápravě, nicméně ani tato skutečnost nemůže vést k zániku deliktní odpovědnosti účastníka řízení.

70. Ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona stanoví, že se povinná osoba dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 21 odst. 1 nezavede nebo neuplatňuje odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik a k naplnění dalších povinností stanovených tímto zákonem, přičemž dle odst. 8 téhož ustanovení je možno jí uložit pokutu až 5 mil. Kč.

71. **S ohledem na uvedené skutečnosti má správní orgán za prokázané, že účastník řízení porušil ustanovení § 21 odst. 1 AML zákona ve spojení s ustanovením § 4 odst. 4 a 5 AML vyhlášky, neboť neaktualizoval s účinností nové AML vyhlášky, čili od 1.10.2018 do 11.1.2019[31], svůj SVZ a nezavedl a neuplatňoval odpovídající strategie a postupy k účinnému zmírňování a řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona.**

(v) Identifikace sankcionovaných subjektů

Právní úprava a zjištění správního orgánu

72. Účastník řízení je dle ustanovení § 21 odst. 5 písm. b) AML zákona povinen zahrnout do SVZ předpisu způsob identifikace klienta, zahrnující opatření k rozpoznání subjektů,

[30] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 22.10.2018 č.j. 2018/124202/CNB/650 (II._12_Opatření proti legalizaci Český Triangl.docx).
[31] od účinnosti nové AML vyhlášky do konce kontrolovaného období

vůči nimž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle sankčního zákona[32]. Uvedenou povinnost dále upravuje AML vyhláška v ustanovení § 12[33].

73. Z dohledového benchmarku České národní banky č. 2/2018 *K požadavkům na vybrané postupy pro provádění mezinárodních sankcí*[34] dále vyplývá, že za účelem plnění povinností souvisejících s prováděním mezinárodních sankcí je účastník řízení povinen uplatňovat opatření a postupy, které mu umožní zjistit a uplatnit relevantní sankční opatření a oznámit tuto skutečnost Finančnímu analytickému úřadu nejen při prvotním provádění identifikace klientů a osob s nimi spojených, ale po celou dobu trvání obchodního vztahu.

74. Dále vzhledem k tomu, že je sankční seznam EU[35] aktualizován nepravidelně i několikrát v rámci jednoho týdne, je nutné, aby účastník řízení zavedl a ve své praxi realizoval takové postupy, které umožní zajistit provádění aktuálních sankčních opatření bezprostředně po jejich zveřejnění v Úředním věstníku EU. Obdobné opatření musí účastník řízení aplikovat i v případě aktualizace nařízení vlády č. 210/2008 Sb.

75. Účastník řízení na straně 22 SVZ uvedl odkaz[36], na kterém je dle uvedené úpravy aktuální „*seznam zemí, vůči kterým jsou uplatňovány mezinárodní sankce*“. Po rozkliknutí odkazu však dojde k přesměrování na webovou stránku https://eeas.europa.eu/topics/common-foreign-security-policy-cfsp_en, kde seznam sankcionovaných zemí není k dispozici.

76. Při prověřování, jakým způsobem účastník řízení fakticky uplatňuje systém mezinárodních sankcí, dospěl správní orgán ke zjištěním, že k prověřování údajů o klientovi v rámci požadavků AML zákona dochází pouze před založením smluvního vztahu a že účastník řízení provádí kontrolu pouze oproti sankčnímu seznamu EU prostřednictvím odkazu na webovou stránku https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/fsd/fsf/public/files/pdfFullSanctionsList/content?token=n002dw5v, nikoliv již oproti sankčnímu seznamu v podobě nařízení vlády č. 210/2008 Sb. Současně z předložené dokumentace vyplynulo, že sankční údaje jsou aktualizovány 1x týdně, kdy zpravidla každé pondělí v ranních hodinách probíhá stažení aktuální verze dat shora uvedeného serveru. Nicméně, jak bylo uvedeno výše, údaje v sankčním seznamu EU jsou aktualizovány nepravidelně i několikrát v rámci jednoho týdne.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

77. Ve Vyjádření účastník řízení uvedl, že „*v rámci nápravných opatření a úpravy AML předpisu společnost aktualizovala rovněž odkazy na konsolidovaný sankční seznam EU a nařízení vlády č. 210/2008 Sb.*“

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

78. Správní orgán bere na vědomí účastníkem řízení přijatá opatření k nápravě, nicméně ani tato skutečnost nemůže zcela vést k zániku jeho deliktní odpovědnosti.

---

[32] zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů

[33] *(1) Instituce v rámci systému vnitřních zásad zavede a uplatňuje pravidla a postupy k identifikaci faktoru zvýšeného rizika podle § 9 odst. 3 písm. b). (2) Instituce v rámci systému vnitřních zásad zavede a uplatňuje pravidla a postupy k účinnému řízení rizik souvisejících s identifikací faktoru zvýšeného rizika podle odstavce 1. Tato pravidla a postupy zahrnují alespoň pravidla a postupy k naplnění povinností podle právních předpisů, které slouží k provádění mezinárodních sankcí.*

[34] uveřejněn na webovém odkazu https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/.galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2018_02.pdf

[35] Sankce stanovené přímo použitelnými právními předpisy EU publikovanými v Úředním věstníku EU.

[36] http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/consol-list_en.htm

79. Ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona stanoví, že se povinná osoba dopustí přestupku tím, že v rozporu s ustanovením § 21 odst. 1 AML zákona nezavede nebo neuplatňuje odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik a k naplnění dalších povinností stanovených tímto zákonem, přičemž dle odst. 8 téhož ustanovení je možno jí uložit pokutu až 5 mil. Kč.

80. **Správní orgán má s ohledem na uvedené skutečnosti za prokázané, že účastník řízení postupoval od 2. 2. 2018 do 11. 1. 2019[37] v rozporu s požadavky uvedenými v ustanovení § 21 odst. 1 a 5 písm. b) AML zákona, neboť nezavedl a neuplatňoval odpovídající opatření pro provádění mezinárodních sankcí, když neaktualizoval s dostatečnou frekvencí sankční seznamy, neprováděl pravidelné kontroly v průběhu smluvního vztahu a neimplementoval sankční nařízení vlády č. 210/2008 Sb., čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona**.

(vi) Převzetí identifikace

Právní úprava

81. Na činnost účastníka řízení se vztahuje právní úprava ustanovení § 7 odst. 2 písm. b) AML zákona, dle kterého je povinen identifikovat klienta vždy, pokud jde o vznik obchodního vztahu. Pakliže účastník řízení uzavře s klientem písemnou smlouvu o poskytnutí finanční služby, může podle ustanovení § 11 odst. 7 písm. a) a b) AML zákona bez fyzické přítomnosti klienta, který je fyzickou osobou, provést identifikaci klienta, a to za kumulativního splnění následujících 3 podmínek: Klient musí v případě uzavření písemné smlouvy o spotřebitelském úvěru, bez fyzické přítomnosti klienta, zaslat (doručit) účastníkovi řízení kopie příslušných částí průkazu totožnosti dle ustanovení § 4 odst. 6 AML zákona[38] a nejméně jednoho dalšího podpůrného dokladu, přičemž kopie těchto dokladů musí být pořízeny způsobem podle ustanovení § 10 odst. 4 AML zákona. Dále je k převzetí identifikace podle § 11 odst. 7 písm. a) bodu 2 AML zákona zapotřebí předložení dokladu potvrzujícího existenci účtu klienta vedeného na jméno klienta u úvěrové instituce nebo u zahraniční úvěrové instituce působící na území státu Evropského hospodářského prostoru. Třetí podmínkou je skutečnost, že prostřednictvím účtu dle ustanovení § 11 odst. 7 písm. a) bodu 2 AML zákona musí proběhnout první platba z dané smlouvy (tzv. autorizační či verifikační platba).

82. Dle ustanovení § 10 odst. 4 AML zákona musí být kopie dokladů pořízeny takovým způsobem, aby příslušné údaje byly čitelné a byla zajištěna možnost jejich uchování po dobu stanovenou v ustanovení § 16 tohoto zákona. Současně musí obsahovat i kopii vyobrazení identifikované fyzické osoby v průkazu totožnosti v takové kvalitě, aby umožňovala ověření shody podoby.

Zjištění správního orgánu

83. Z vyjádření účastníka řízení v průběhu Kontroly[39] vyplývá, že v případě identifikace na dálku je doložení kopie dvou dokladů totožnosti u stálých klientů *„ponecháno na uvážení pracovníka prověřujícího žádost o úvěr. Pokud byl žadateli schválen úvěr,*

[37] jde o kontrolované období

[38] *„Průkazem totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí doklad vydaný orgánem veřejné správy, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a z něhož je patrná podoba, popřípadě i jiný údaj umožňující identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele.*“

[39] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 25.1.2019 č.j. 2019/011610/CNB/650 (Cesky_Triangl_c.j._2019-005880-CNB- 650.docx)

kdy dokládal doklady totožnosti v období do 6 měsíců od nové žádosti a pracovník odsouhlasí s žadatelem platnost dokladů, nemusí požadovat opětovné doložení dokladů".

84. V rámci Kontroly bylo z předložené dokumentace k vybranému vzorku 46 spotřebitelských úvěrů uzavřených na dálku[40] zjištěno, že v 1 případě nebyly předloženy kopie příslušných částí průkazu totožnosti (- chyběla 2. strana občanského průkazu), ve 3 případech nebyly předložené kopie průkazu totožnosti čitelné (, ,), přičemž ve 2 z nich nebyl čitelný ani další podpůrný doklad (,). Dále nebyl v 5 případech předložen doklad o existenci účtu (, - smlouva z 19.4.2018, , - smlouvy z 4.9.2018 a 2.11.2018), jak požaduje ustanovení § 11 odst. 7 písm. a) bodu 2 AML zákona, a u všech 46 prověřených spotřebitelských úvěrů uzavřených na dálku účastník řízení nedoložil, že první platba ze smlouvy o spotřebitelském úvěru proběhla z účtu dle ustanovení § 11 odst. 7 písm. b) AML zákona.

85. Účastník řízení následně potvrdil[41], že u těch úvěrů, u nichž byla provedena identifikace klienta na dálku, nebyla u žádného z klientů při vzniku obchodního vztahu vyžadována tzv. verifikační (autorizační platba) dle ustanovení § 11 odst. 7 písm. b) AML zákona.

86. Z uvedeného tak vyplývá, že v případě uzavírání smluv o spotřebitelském úvěru na dálku bez fyzické přítomnosti klienta účastník řízení opakovaně neprováděl identifikaci takového klienta v dostatečném rozsahu, pročež nebyly splněny kumulativně všechny podmínky stanovené v ustanovení § 11 odst. 7 AML zákona.

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

87. K postupu při vyžadování dokladů totožnosti od stálých klientů účastník řízení ve Vyjádření sdělil, že zavedl „*výše popsaný způsob za účelem snížení administrativní náročnosti celého procesu, a to jak pro klienta, tak pro společnost samotnou."* Účastník řízení dodal, že „*nelze uzavřít, že žádný stálý klient není nikdy ověřován, neboť pokud by byly objektivně dány důvody či nově vyvstalo pochybení o jeho osobě, je vždy ověřen, a to bez ohledu na skutečnost, že dřívější vztah byl bezproblémový."*

88. Účastník řízení dále uznal vytýkané nedostatky, pokud jde o doklady totožnosti žadatelů a jejich čitelnost. Rovněž uznal své pochybení v 5 případech, kdy nebyl předložen doklad potvrzující existenci účtu vedeného na jméno klienta, nicméně podotkl, že se jednalo o případy výjimečné a ojedinělé, když pravděpodobnou příčinou pochybení není nevyžádání si tohoto dokladu, ale chyba v rámci procesu jeho archivace. Účastník řízení rovněž upozornil své pracovníky, aby při identifikaci klienta dbali zvýšené pozornosti, pokud jde o kvalitu požadovaných kopií předkládaných dokladů.

89. Účastník řízení dále nesouhlasí s tím, že je mu vytýkáno, že u všech 46 vybraných smluv o spotřebitelském úvěru nebylo doloženo, že první platba proběhla z účtu dle

[40] Jedná se o následující klienty: , , ,

§ 11 odst. 7 písm. b) AML zákona, a dále že nebyla u žádného z klientů vyžadována tzv. verifikační platba. Účastník řízení tento závěr rozporoval, neboť dle AML zákona musí první platba proběhnout prostřednictvím takového účtu, nikoli z něj. Postup účastníka řízení tak nelze považovat za nesprávný či dokonce v rozporu s AML zákonem.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

90. K námitce účastníka řízení, že zavedl výše uvedený postup identifikace klienta na dálku za účelem snížení administrativní náročnosti celého procesu pro klienta i pro účastníka řízení samotného, správní orgán konstatuje, že lze uvedený postup jistě považovat za vstřícný krok z hlediska snížení administrativních nákladů, nicméně se nijak nedotýká povinnosti účastníka řízení jednat při uzavírání smlouvy bez fyzické přítomnosti klienta, fyzické osoby, v souladu s ustanovením § 7 odst. 2 písm. b) AML zákona ve spojení s § 11 odst. 7 písm. a) a b) téhož zákona, tedy provést identifikaci klienta za kumulativního splnění všech 3 výše uvedených podmínek.

91. Správní orgán dále nesouhlasí ani s námitkou účastníka řízení, že „*pokud by byly objektivně dány důvody či nově vyvstalo pochybení o osobě stálého klienta, je vždy ověřen, a to bez ohledu na skutečnost, že dřívější vztah byl bezproblémový*.“ Jak je totiž uvedeno níže v odůvodnění ad (viii), účastník řízení v kontrolovaném období neprováděl průběžné sledování obchodního vztahu, neprováděl kontrolu klienta ve stanoveném rozsahu, ani neaktualizoval rizikové profily klientů. Účastník řízení by se tak o zmíněných *důvodech či nově vyvstalé pochybnosti o osobě stálého klienta* nedozvěděl a nemohl by na ně zareagovat ověřením takového *stálého* klienta.

92. Správní orgán souhlasí s tvrzením účastníka řízení, že dle ustanovení § 11 odst. 7 písm. b) AML zákona musí první platba proběhnout prostřednictvím účtu podle § 11 odst. 7 písm. a) bodu 2 AML zákona, nikoli z něj. Platí, že transakce musí být uskutečněna prostřednictvím účtu klienta, jehož existence byla prokazována zasláním kopie požadovaných dokladů, nicméně může být provedena jak ve směru od klienta, tak ve směru ke klientovi. V této souvislosti ovšem správní orgán pokazuje na skutečnost, že účastník řízení nebyl schopen doložit, že první platba proběhla prostřednictvím uvedeného účtu[42], a to z toho důvodu, že předmětnou skutečnost nesleduje, a to ani systémově, ani ručně, jak účastník řízení sám potvrdil během kontrolního pohovoru dne 19.12.2018[43].

93. Správní orgán tak shrnuje, že navzdory námitce účastníka řízení dospěl k závěru, že v případě smluv o spotřebitelském úvěru uzavřených na dálku bez fyzické přítomnosti klienta podle ustanovení § 11 odst. 7 AML zákona nebyly vždy kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v ustanovení § 11 odst. 7 tohoto zákona, neboť ze vzorku 46 smluv ve 4 případech nebyly předložené kopie průkazu totožnosti čitelné (v 1 nebyly v předepsaném rozsahu vůbec předloženy), v 5 případech nebyl předložen doklad o existenci účtu a u všech 46 kontrolovaných smluv (tj. ve 100 % případů) nebylo doloženo, že první platba proběhla prostřednictvím tohoto účtu.

[42] První platbou se v případě účastníka řízení u vázaných úvěrů rozumí první splátka klienta, neboť účastník řízení hradí zboží na splátky přímo prodejci zboží (a nikoli klientovi), a v případě tzv. hotovostních úvěrů se jedná o platbu účastníka řízení na účet klienta za účelem čerpání úvěru.

[43] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 2: Záznam z ústního pohovoru ze dne 19. 12. 2018 (soubor_19_12_2018_cast1.MP3), čas nahrávky od 00:05:25 do 00:06:02. Pracovník správního orgánu: *„Sledujete nějakým způsobem, že ta 1. platba toho klienta skutečně proběhla z toho účtu, k němuž ten předložil výpis?“* Účastník řízení: *„Nesledujeme.“* Kontrolující: *„V systému to není spárováno, že by se to nějak sledovalo, ani ručně to nesledujete?“* Compliance officer účastníka řízení: *„Ale ta informace je dohledatelná, protože pak na výpise vidíte popis, identifikaci toho, o koho jde.“*

94. Ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) AML zákona stanoví, že se povinná osoba dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost identifikovat klienta podle § 7, přičemž dle ustanovení § 44 odst. 2 téhož zákona je možno jí uložit pokutu až 1 mil. Kč.

95. **Správní orgán má s ohledem na uvedené skutečnosti za prokázané, že účastník řízení postupoval v období od 5.2.2018 do 2.11.2018[44] v rozporu s požadavky stanovenými v ustanovení § 7 AML zákona, neboť neprovedl identifikaci klienta na dálku v dostatečném rozsahu, když ve 3 prověřovaných případech nezajistil plnou čitelnost dokladů totožnosti a dalšího podpůrného dokladu a v 1 případě nepožadoval, aby klient zaslal kopie dokladů totožnosti pořízené způsobem uvedeným v ustanovení § 10 odst. 4 AML zákona, dále u smluv o spotřebitelském úvěru uzavřených na dálku bez fyzické přítomnosti klienta v 5 případech nepožadoval, aby klient zaslal doklad potvrzující existenci účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové nebo zahraniční úvěrové instituce působící na území státu Evropského hospodářského prostoru, a v 46 případech nezajistil, aby se první platba uskutečnila prostřednictvím účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové nebo zahraniční úvěrové instituce působící na území státu Evropského hospodářského prostoru, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) AML zákona.**

(vii) Uchovávání informací a dokladů

Právní úprava a zjištění správního orgánu

96. Účastník řízení je dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) a c) AML zákona povinen uchovávat po dobu 10 let od ukončení obchodního vztahu s klientem mimo jiné kopie dokladů předložených k identifikaci, byly-li pořizovány, a údaj o tom, kdo a kdy provedl první identifikaci klienta.

97. Posouzením podkladů ke kontrolnímu vzorku 57 smluv[45] bylo zjištěno, že v 6 případech[46] účastník řízení neuchovával kopie dokladů předložených k identifikaci klienta a u 52 smluv[47] účastník řízení neuchovával údaj o tom, kdo a kdy provedl první identifikaci klienta.

98. Účastník řízení sice uvedl[48], že do smlouvy o úvěru doplnil k datu 25.5.2018 pole pro záznam, kdo provedl identifikaci klienta v případě, že proběhla osobně prostřednictvím přepravce nebo prodejce, který klientovi zboží doručil, avšak uvedený záznam je z hlediska ustanovení § 16 odst. 1 písm. c) AML zákona nedostatečný, neboť se vztahuje pouze na případy, kdy identifikace klienta proběhla osobně, nikoliv už na situace, kdy identifikace klienta proběhla na dálku.

---

[44] Od uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 5.2.2018 do uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 2.11.2018.

[45] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubory přijaté dne 27. 11. 2018 pod č.j. 2018/140395/CNB/650 a 2018/140394/CNB/650, dne 28. 11. 2018 pod č.j. 2018/141022/CNB/650, 2018/141023/CNB/650 a 2018/141073/CNB/650, dne 28. 11. 2018 pod č.j. 2018/141077/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141427/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141662/CNB/650, 2018/141709/CNB/650 a 2018/141458/CNB/650, dne 29. 11. 2018 pod č.j. 2018/141659/CNB/650, dne 1. 12. 2018 pod č.j. 2018/142487/CNB/650, 2018/142488/CNB/650 a 2018/142486/CNB/650, dne 3. 12. 2018 pod č.j. 2018/142666/CNB/650 a 2018/142669/CNB/650, dne 5. 12. 2018 pod č.j. 2018/144446/CNB/650, 2018/144503/CNB/650, 2018/144335/CNB/650 a 2018/144445/CNB/650

[46] Klienti: [redacted] (2 smlouvy z 4.9.2018 a 2.10.2018)

[47] Vyjma klientů: [redacted]

[48] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 25. 1. 2019 pod č.j. 2019/011610/CNB/650 (Cesky_Triangl_c.j._2019-005880-CNB- 650.docx)

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

99. Ke zjištěným nedostatkům účastník řízení uvedl, že k pochybení v uchovávání dokladů předložených k identifikaci klienta došlo ze vzorku 57 smluv pouze v 6 případech, kdy došlo ke ztrátě pořízených kopií. Rovněž k tomu účastník řízení opakovaně upozornil své pracovníky, aby dbali při archivaci dokumentů zvýšené pozornosti a pravidel stanovených ve vnitřních předpisech.

100. Pokud jde o uchovávání údajů o tom, kdy a kdo provedl první identifikaci, účastník řízení uvedl, že v návaznosti na zjištěné skutečnosti okamžitě provedl úpravu SVZ předpisu a učinil tak opatření k nápravě svého pochybení.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

101. Účastník řízení nepopřel, že se předmětného jednání dopustil, když vytýkaný skutek z věcného hlediska nerozporoval a pouze poukázal na skutečnost, že k pochybení v uchovávání dokladů došlo jen v 6 případech z 57, což jej ovšem nezbavuje odpovědnosti za uvedené deliktní jednání. Nadto k neuchování údaje o tom, kdo a kdy provedl první identifikaci klienta, došlo u 52 případů z 57 (tj. 91 %), což svědčí o systémovém charakteru tohoto nedostatku.

102. Ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) AML zákona stanoví, že se povinná osoba dopustí přestupku tím, že opakovaně nesplní povinnost uchovávat údaje podle § 16 AML zákona, přičemž dle ustanovení § 44 odst. 3 téhož zákona je možno jí uložit pokutu až 10 mil. Kč.

103. **Správní orgán má s ohledem na uvedené skutečnosti za prokázané, že účastník řízení postupoval v období od 5.2.2018 do 2.11.2018[49] v rozporu s požadavky ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) a c) AML zákona, neboť v 6 výše uvedených prověřovaných případech neuchovával kopie dokladů předložených k identifikaci klienta a v 52 výše uvedených případech neuchovával údaj o tom, kdy a kdo provedl první identifikaci klienta, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) AML zákona.**

(viii) Průběžné sledování obchodního vztahu

Právní úprava a zjištění správního orgánu

104. Účastník řízení je dle ustanovení § 9 odst. 1 písm. c) AML zákona povinen provádět kontrolu klienta v době trvání obchodního vztahu. Kontrola klienta dle ustanovení § 9 odst. 2 písm. c) AML zákona zahrnuje průběžné sledování obchodního vztahu včetně přezkoumávání obchodů prováděných v průběhu daného vztahu za účelem zjištění, zda obchody jsou v souladu s tím, co je povinné osobě známo o klientovi a jeho podnikatelském a rizikovém profilu.

105. V souladu s ustanovením § 7 odst. 3 AML vyhlášky je dále účastník řízení povinen v případě obchodního vztahu pravidelně kontrolovat platnost a úplnost údajů o klientovi a případně aktualizovat rizikový profil klienta, přičemž konkrétní postupy pro provádění této aktualizace musí být upraveny v systému vnitřních zásad, a to včetně stanovení pravidelných intervalů, v nichž budou klientské údaje aktualizovány a vyhodnocovány ve vztahu k posouzení rizikového profilu klienta.

[49] Od uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 5.2.2018 do uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]) ze dne 2.11.2018.

106. V průběhu Kontroly však bylo zjištěno, jak již bylo uvedeno v odůvodnění ad (iv) tohoto rozhodnutí, že účastník řízení AML vyhlášku do svého SVZ nepromítl a výše uvedenou úpravu tak SVZ postrádá. Dále vyplynulo, že ačkoliv SVZ účastníka řízení stanoví povinnost provádět průběžný monitoring transakcí klientů v rámci obchodního vztahu, účastník řízení tak nečiní, neboť kontrolu klienta systematicky provádí pouze při vzniku obchodního vztahu, což sám potvrdil.[50]

107. Účastník řízení současně v kapitole 11 SVZ uvádí, že rozlišuje 3 různé rizikové profily klientů: *Nerizikový, rizikový a nepřijatelný*. Taktéž uvádí rizikové faktory, které sleduje u nových klientů a dále v rámci trvání obchodního vztahu. Účastník řízení v dané kapitole rovněž uvádí, že kontroluje rizikové faktory i po dobu trvání obchodního vztahu.[51]

108. V rámci Kontroly však bylo zjištěno, že ačkoliv účastník řízení v SVZ deklaruje, že rizikové faktory kontroluje i po dobu trvání obchodního vztahu, a že může přidělit vyšší rizikový profil i zákazníkovi, kterému byl na počátku obchodního vztahu přidělen 1. rizikový profil (*nerizikový*), fakticky tak nepostupuje a v rozporu se svým vnitřním předpisem rizikový profil klienta neaktualizuje.[52]

Reakce účastníka řízení v průběhu přestupkového řízení

109. Ve Vyjádření účastník řízení předně uvedl, že *„skupinu jeho klientů, kteří o úvěry žádají primárně za účelem koupě elektroniky a domácích spotřebičů, nelze řadit do skupiny osob, která by tímto způsobem chtěla legalizovat výnosy z trestné činnosti (je jasný původ zdrojů úvěru a účel jeho použití)"*. Což je dle účastníka řízení jedna z premis, ze kterých při hodnocení rizik a stanovení postupů kontroly klienta vychází.

110. Dále účastník řízení vyjádřil nesouhlas s názorem správního orgánu, že neprovádí průběžné sledování obchodního vztahu: *„Při Kontrole sice účastník řízení uvedl, že neprovádí kontrolu v průběhu obchodního vztahu, tím však není myšleno, že neprovádí průběžnou kontrolu vůbec, ale že ji provádí v omezenějším rozsahu odpovídajícím charakteru činnosti společnosti (společnost komunikuje s klienty, pracovníci vyhodnocují splátky, zjišťují změnu osobních údajů klienta, sledují znaky podezřelosti a rizikové faktory atp)*. Ustanovení *§ 9 odst. 2 písm. c) AML zákona stanoví, že kontrola klienta zahrnuje mimo jiné průběžné sledování obchodního vztahu včetně přezkoumávání obchodů prováděných **v průběhu daného vztahu za účelem zjištění, zda obchody jsou v souladu s tím**, co je povinné osobě známo o klientovi a jeho podnikatelském a rizikovém profilu. Společnost vždy provede systematickou a kompletní kontrolu na začátku obchodního vztahu, v rámci kterého je proveden 1 (jeden) obchod (poskytnutí úvěru), je tedy ověřeno, že obchod (úvěr) je v souladu s informacemi o klientovi společnosti, nicméně žádný další obchod v daném smluvním vztahu neproběhne a obchod vždy skončí. Následně je uzavřena nová smlouva, kdy je opět provedena kontrola klienta atd. I když budeme opakující se úvěrové obchody hodnotit jako jeden obchodní vztah, musíme dospět k závěru, že kontrola klienta probíhá u každého jednotlivého obchodu v tomto obchodním vztahu, tedy probíhá průběžně po celou dobu, kdy klient čerpá úvěrové prostředky u společnosti.* Účastník řízení má rovněž za to, že dotčené ustanovení AML zákona dopadá primárně na jiné modely poskytování finančních služeb, kdy finanční prostředky od klientů přijímají finanční instituce.

[50] viz Protokol o kontrole str. 42

[51] blíže viz kapitola 11 SVZ dokumentu účastníka řízení

[52] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 1, soubor přijatý dne 11. 1. 2019 pod č.j. 2019/004884/CNB/650 (*2019__002975_CNB_650_Vyzva_5_Cesky_Triangl_final.docx*)

111. K vytýkanému nedostatku, že neaktualizuje rizikový profil klienta, účastník řízení namítl, že uvedené správní orgán usuzuje pouze z absence klientů s vyšším rizikovým profilem. K tomu účastník řízení dodal, že tato absence vyšších rizikových profilů je dána tokem transparentních finančních prostředků od něj samotného vůči klientům, přičemž u klientů je vždy jasný účel využití úvěrových prostředků a současně se jedná vždy o fyzické osoby s trvalým pobytem v ČR, nebo o občany ČR. Účastník řízení je tak toho názoru, že s ohledem na danou oblast finančního trhu a na uvedené okolnosti nelze konstatovat, že neprovádí aktualizaci rizikových profilů klientů.

112. Účastník řízení dále uvedl, že skutečnost, že prozatím nenahlásil FAÚ žádný podezřelý obchod ani neprovedl přeřazení rizikovosti klienta, neznamená, že by průběh obchodního vztahu nesledoval a nepostupoval v souladu se SVZ, a to zejména s ohledem na danou oblast finančního trhu. Stejně tak neznamená, že by u klientů, kteří byli na začátku obchodního vztahu vyhodnoceni jako nerizikoví, nebylo jejich zařazení změněno v případě naplnění kritérií stanovených v SVZ. Skutečnost, že k tomu z objektivních důvodů doposud nedošlo, nelze dle účastníka řízení považovat za pochybení.

Stanovisko správního orgánu včetně právní kvalifikace

113. K námitkám účastníka řízení vztahujícím se ke zjištěním o neprovádění kontroly klienta v době trvání obchodního vztahu správní orgán sděluje, že je považuje za nedůvodné. Jedním ze základních principů AML/CFT[53] opatření je zásada „*poznej svého klienta*“, což v praxi znamená mít o klientovi dostatek informací k tomu, aby se povinná osoba byť nevědomky nepodílela na jeho protiprávní činnosti. Správní orgán chápe, že podnikatelský model účastníka řízení se nemusí jevit jako vysoce rizikový ve vztahu k možné legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a že z hlediska závažnosti jde o přestupek s nižší společenskou škodlivostí, což správní orgán zohlednil při stanovení sankce. Správní orgán však konstatuje, že požadavek na kontrolu klienta v průběhu daného vztahu je součástí právního řádu České republiky a je tak legitimní, neboť zákonodárce usoudil, že průběžné sledování obchodního vztahu má i v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů své opodstatnění. V případě hotovostních půjček se nadto jedná o produkty s potenciálně vyšším rizikem, neboť tyto jsou poskytovány online. Ustanovení § 21a AML zákona stanoví požadavek na vypracování hodnocení rizik, které musí zohledňovat rizikové faktory, mj. „*typ produktu*“, „*způsob uskutečnění*“ obchodu, resp. obchodního vztahu, a faktory možného vyššího rizika dle přílohy č. 2 k AML zákonu, k nimž vždy patří faktory vyplývající z nových obchodních postupů, „*včetně (…) použití nových nebo rozvíjejících se technologií*“ (odst. 2 písm. e) Příloha 2 AML zákona), kam lze zařadit právě úvěry poskytované výhradně online a prostřednictvím prostředků komunikace na dálku. Stejně tak § 5 odst. 3 písm. c) AML vyhlášky stanoví, že povinná osoba v hodnocení rizik vždy zohlední „*rizika spojená s využitím nových technologií*“.

114. Účastník řízení má v souladu s ustanovením § 7 odst. 3 AML vyhlášky[54] povinnost zaznamenat informace o aktualizaci a posouzení rizikového profilu klienta v průběhu obchodního vztahu i v případě, pokud nebylo na místě změny o jeho profilu učinit. Účastník řízení však, jak již bylo prokázáno, viz odůvodnění ad (iv), AML vyhlášku

[53] Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism

[54] Instituce v případě obchodního vztahu pravidelně kontroluje platnost a úplnost údajů o klientovi a případně aktualizuje rizikový profil klienta. Instituce ve svém systému vnitřních zásad zavede a uplatňuje postupy pro provádění aktualizace rizikového profilu klienta a určí skutečnosti, na jejichž základě bude aktualizace vždy provedena. Instituce zároveň stanoví maximální pravidelné intervaly pro provádění aktualizace rizikového profilu klienta v závislosti na jeho rizikovém profilu. Instituce zaznamená informace o posouzení rizikového profilu klienta a provedení jeho aktualizace spolu s odůvodněním učiněných závěrů, a to i v případě, že došla k závěru, že není namístě učinit změny.

do svého SVZ nepromítl a v průběhu Kontroly rovněž potvrdil, že „*v průběhu obchodního vztahu další kontrolu klienta neprovádí, resp. ze zjištěných a zaznamenaných údajů v elektronické databázi klientských údajů a dalších dokumentech nezjišťuje žádná případná rizika, resp. rizikové faktory. Tyto zjištěné a zaznamenané údaje o klientech kontrolovaná osoba aktualizuje pouze v případě nové žádosti klienta o úvěr, kdy ověřuje platnost dostupných identifikačních údajů, nicméně na jejich základě neaktualizuje rizikový profil klienta. Všichni klienti kontrolované osoby jsou tak po celou dobu trvání obchodního vztahu vedeni v rizikovém profilu 1, tedy jako nerizikoví klienti.*“

115. Současně compliance officer účastníka řízení během Kontroly uvedl, že *„veškerá kontrola klienta probíhá na začátku obchodního vztahu... Nevyhodnotili jsme něco specifického, co by v průběhu obchodního vztahu, když jsme toho klienta ověřili na začátku a on splácí svou splátku z 12 tis. tis. Kč měsíčně plus příslušenství, nenarazili jsme v celé praxi na něco, co by evokovalo nějakou rizikovost nebo nějaké znaky nestandardních věcí... Co tady chcete průběžně kontrolovat? ...My to říkáme zcela otevřeně, ten zákon není šitý na tuto oblast finančního trhu, je vyhotoven pro všechny finanční instituce a další povinné subjekty. My vyhodnocujeme, jestli klient splácí nebo ne, ale to není kvůli AML, ale z jiných důvodů, které nařizuje zákon o spotřebitelském úvěru. Průběžně dle našeho názoru není co vyhodnocovat. Byť to asi není úplně v souladu s textem zákona, tak vzhledem k malé složitosti a malé rizikovosti těch úvěrových obchodů se to dělá všechno na začátku. To je pro nás daleko klíčovější jenom na začátku pro celý vztah, který není delší než 1 rok.“*[55] Compliance officer účastníka řízení tak připustil, že postup účastníka řízení není v souladu s AML zákonem. Compliance officer rovněž uvedl, že „*Kontrola klienta je primárně spojena s identifikací a zjišťováním informací a dokládáním identifikačních dokladů a další věci.... Kontrolu klienta děláme pouze na začátku, v souvislosti s jedinou transakcí, tak jak to vnímáme z pohledu tohoto zákona proti praní špinavých peněz a pak průběžnou kontrolu, pokud v podstatě nenastanou nějaké změny, neprovádíme.“*[56] Z uvedeného vyplývá, že účastník řízení neprováděl průběžné sledování obchodního vztahu a nezaznamenával tak ani informace o aktualizaci a posouzení rizikového profilu klienta v průběhu obchodního vztahu, ani informace o provedeném posouzení takového profilu v případech, kdy nebylo na místě změny o tomto profilu učinit. Účastník řízení měl systém nastaven tak, že žádná AML/CFT opatření nad rámec identifikace klienta a tím pádem kontroly na počátku obchodního vztahu nebyla provedena.

116. K tvrzení účastníka řízení o tom, že absence vyšších rizikových profilů je dána tokem transparentních finančních prostředků a skutečností, že jeho klienty nelze řadit do skupiny osob, které by tímto způsobem chtěly legalizovat výnosy z trestné činnosti, správní orgán uvádí, že jakkoli se povinnost účastníka řízení o dodržování potřebných opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu může zdát s ohledem na jím uvedené argumenty pouhým formalismem, přesto mu povinnost kontroly klienta v průběhu obchodního vztahu z předmětných ustanovení AML zákona a AML vyhlášky vyplývá a účastník řízení je povinen ji dodržovat. Nedodržení této povinnosti ze strany účastníků trhu pro Českou národní banku jako orgán dohledu rovněž znamená zkreslení důležité informace o rizikovosti oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů z hlediska legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

[55] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 2: Záznam z ústního pohovoru ze dne 10.12.2018 (soubor_10_12_2018.MP3), čas nahrávky od 00:32:40 do 00:35:30.

[56] viz CD příloha spisu Sp/2019/204/573 – č. listu 2: Záznam z ústního pohovoru ze dne 10.12.2018 (soubor_10_12_2018.MP3), čas nahrávky od 01:48:05 do 01:50:00.

117. Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) AML zákona stanoví, že se povinná osoba dopustí přestupku tím, že opakovaně nesplní povinnost kontroly klienta podle ustanovení § 9 AML zákona, přičemž dle ustanovení § 44 odst. 2 téhož zákona je možno jí uložit pokutu až 1 mil. Kč.

118. **Správní orgán má za prokázané, že účastník řízení v období od 2.2.2018 do 11.1.2019[57] postupoval v rozporu s požadavky ustanovení § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. c) AML zákona ve spojení s ustanovením § 7 odst. 3 AML vyhlášky, neboť neprováděl průběžné sledování obchodního vztahu, neprováděl kontrolu klienta ve stanoveném rozsahu, ani fakticky neuplatňoval v SVZ zavedené strategie a postupy týkající se kategorizace klienta, rizikových profilů klienta a jejich aktualizace, čímž se dopustil přestupku upraveného v ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) AML zákona.**

<u>Odůvodnění pokuty</u>

119. Ustanovení § 158 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že přestupky podle tohoto právního předpisu projednává Česká národní banka. Ustanovení § 52 odst. 1 AML zákona stanoví, že přestupky podle tohoto zákona projednává orgán uvedený v § 35 odst. 1 tohoto zákona, který porušení zákona zjistil. V projednávaném případě je jím Česká národní banka. Správní orgán je tak legitimován projednat všechny předmětné přestupky.

120. V posuzovaném případě správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil porušení povinností stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru a AML zákonem a naplnil tím pojmové znaky přestupků tak, jak je uvedeno výše v tomto odůvodnění, tj. dopustil se v rámci vícečinného souběhu nestejnorodého[58] přestupků dle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b), § 154 odst. 1 písm. e), § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, a zároveň přestupků dle ustanovení § 48 odst. 4 písm. a), § 44 odst. 1 písm. a), § 44 odst. 1 písm. d) a § 44 odst. 1 písm. b) AML zákona. Správní orgán proto při stanovení výše sankce vycházel ze **zásady absorpce** zakotvené v ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona, ze které vyplývá, že v případě, kdy správní orgán ukládá účastníkovi řízení sankci za dva nebo více přestupků projednávaných ve společném řízení, ukládá trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. V případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, ukládá potom trest za přestupek nejzávažnější.

121. Přestupky, jichž se účastník řízení dopustil, hodnotí správní orgán obecně v souhrnu jako velmi závažné. Podle typové závažnosti, vyjádřené horní hranicí sazby pokut, lze v souladu s ustanovením § 148 odst. 2 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru za přestupek podle § 148 odst. 1 písm. b) téhož zákona uložit pokutu do 20 000 000 Kč (ad (i)); dle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru lze za přestupek podle § 154 odst. 1 písm. e) téhož zákona uložit pokutu do 20 000 000 Kč (ad (ii)); dle ustanovení § 153 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru lze za přestupek podle § 153 odst. 1 písm. e) téhož zákona uložit pokutu do 5 000 000 Kč (ad (iii)); za přestupek uvedený v ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona lze v souladu s ustanovením § 48 odst. 8 tohoto zákona uložit pokutu do 5 000 000 Kč (ad (iv) a (v)); za přestupek uvedený v ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) AML zákona lze v souladu s ustanovením § 44 odst. 2 tohoto zákona uložit pokutu do 1 000 000 Kč (ad (vi)); za přestupek uvedený v ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) AML zákona lze v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 tohoto zákona uložit pokutu do 10 000 000 Kč (ad (vii)) a

[57] jde o kontrolované období

[58] Pachatel více skutky spáchá trestné činy (přestupky) různých skutkových podstat.

za přestupek uvedený v ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) AML zákona lze v souladu s ustanovením § 44 odst. 2 tohoto zákona uložit pokutu do 1 000 000 Kč (ad (viii)).

122. Jako nejzávažnější přestupek hodnotí správní orgán přestupek ad (ii) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, který byl vzat jako základ pro stanovení konkrétní výše pokuty. Podle typové závažnosti, vyjádřené horní hranicí sazby pokut[59], závažnost přestupku reflektuje rovněž zákon o spotřebitelském úvěru, když za něj lze v souladu s ustanovením § 154 odst. 3 písm. c) téhož zákona uložit pokutu do výše 20 000 000 Kč. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto rozhodnutím, ohrožuje **významný zájem chráněný zákonem**, a to primárně veřejný zájem na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru ze strany nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které by pro spotřebitele mělo negativní následky (např. insolvenci a s ní související dopady jak ekonomické v podobě ztráty majetku, tak společenské v podobě společenské stigmatizace). Předmětnou úpravou je chráněn i celospolečenský zájem na minimalizaci negativních jevů spojených s insolvencí spotřebitelů, tedy exekuce, ztráta motivace k výdělečné činnosti, ztráta daňových příjmů státu a naopak nárůst výdajů na sociální dávky.[60] Účastník řízení tak svým jednáním ohrozil zejména zájem na ochraně neprofesionálních zákazníků na trhu spotřebitelských úvěrů, což je jeden z hlavních cílů regulace v této oblasti. Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace poskytování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako velmi vysokou, neboť odborné, komplexní a důkladné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele ve smyslu ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru je elementárním předpokladem pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru a tedy naplnění jednoho z hlavních účelů zákona o spotřebitelském úvěru. Obdobně závažné, resp. vedoucí ke stejnému následku, tj. porušování zákona o spotřebitelském úvěru, je jednání účastníka řízení uvedené v ad (i), tedy nedodržování svých zavedených pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, a jednání ad (iii), kdy účastník řízení neuchovával dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Z uvedených důvodů správní orgán uložil účastníkovi řízení v souladu s ustanovením § 41 odst. 1 přestupkového zákona pokutu právě za přestupek ad (ii), a ke skutečnosti, že se účastník řízení dopustil celkem osmi přestupků, přihlédl jako k přitěžující okolnosti v souladu s ustanovením § 40 písm. b) přestupkového zákona.

123. Správní orgán konstatuje, že rovněž výše uvedená pochybení ad (iv) až (viii) spočívající v porušení ustanovení AML zákona a AML vyhlášky ve svém souhrnu představují relativně vysokou míru závažnosti, neboť zasahují do základních povinností účastníka řízení jako poskytovatele spotřebitelského úvěru. Jejich spácháním došlo k ohrožení zájmu chráněného zákonem, a to na zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci příjmů z trestné činnosti a financování terorismu, a současně zájmu na uchování stop po přesunech majetku a finančních prostředků.

124. K možné liberaci účastníka řízení dle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že účastník řízení neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupkům uvedeným v tomto rozhodnutí zabránil. Správnímu orgánu nejsou známy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by účastník řízení vyvinul dostatečné úsilí směřující k zabránění porušení povinností

59Srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 3. 5. 2013, č. j. 60 A 1/2013-49, který stanoví, že: „*Typová závažnost protiprávního jednání nachází svůj odraz již v druhu a rozpětí zákonem stanovené sankce*.“

60srov. Zákon o spotřebitelském úvěru, 1. vydání, 2017, s. 425 – 435 (SLANINA, JEMELKA, VETEŠNÍK, WACHTLOVÁ, FLÍDR).

stanovených mu zákonem o spotřebitelském úvěru, AML zákonem a příslušných prováděcích předpisů.

125. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí)[61] a popř. modifikaci trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu).[62] S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, a rovněž s přihlédnutím ke skutečnosti, že v případě účastníka řízení došlo ke spáchání celkem osmi přestupků uvedených ve výrokové části I. tohoto rozhodnutí, však nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí naplnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se jeví uložení pokuty.

126. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil dle § 38 přestupkového zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu § 39 a § 40 přestupkového zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.

127. Dále správní orgán zkoumal v souladu s § 37 písm. i) přestupkového zákona, zda nestanovuje starší úprava zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 3.1.2019, za uvedené přestupky správní trest mírnější, nežli úprava ve znění účinném v době vydání tohoto rozhodnutí, a dospěl k závěru, že nikoliv.

128. Ustanovení § 38 přestupkového zákona stanoví, že povaha a závažnost přestupku je dána zejména mimo jiné významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen, významem a rozsahem následku přestupku, způsobem spáchání přestupku, okolnostmi spáchání přestupku a délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele.

129. Kromě výše uvedeného významu zákonem chráněného zájmu, tedy objektu přestupku, je povaha a závažnost přestupků spáchaných účastníkem řízení v posuzovaném případě dána rovněž významem a rozsahem následků přestupku. Co se týče **následků,** resp. **účinků** způsobených protiprávním jednáním, k naplnění skutkové podstaty příslušných přestupků dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku zákazníků či nikoli, škodlivý následek netvoří znak skutkové podstaty těchto přestupků. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za příslušné přestupky není třeba vzniku přímé škody. Případné způsobení majetkové újmy jako účinku přestupku tak sice není podmínkou pro vznik odpovědnosti za deliktní jednání účastníka řízení, bylo by však bráno jako zásadně přitěžující okolnost. Správní orgán proto vznik škody nezkoumal a při úvaze o výši pokuty zohlednil skutečnost, že v souvislosti s vytýkaným jednáním nebyl u nikoho vznik škody ve smyslu hmotné újmy prokázán.

130. Z hlediska **způsobu spáchání** přestupku správní orgán konstatuje, že účastník řízení se přestupků dopustil omisivním jednáním, tedy nekonáním tam, kde měl konat, nicméně protiprávnosti svého opomenutí si vzhledem ke svým odborným znalostem měl být účastník řízení vědom.

61 Viz ustanovení § 35, § 45, § 47 až § 50 přestupkového zákona.

62 Viz ustanovení § 42 až § 44 přestupkového zákona.

131. V projednávaném případě se jedná o přestupky založené na principu objektivní odpovědnosti, tedy odpovědnosti za výsledek, kdy se konkrétní zavinění nezkoumá. Účastník řízení si však jako nebankovní poskytovatel spotřebitelských úvěrů musí být bezesporu vědom, že řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je jednou z jeho základních povinností.

132. Správní orgán uvádí k **povaze činnosti** účastníka řízení, že tento je nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž tuto činnost vykonává za účelem podnikání a tvorby zisku. Účastník řízení, působící na trhu již od roku 2000, by tak měl znát předpisy upravující problematiku nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru a dodržovat povinnosti z těchto předpisů vyplývající.

133. Správní orgán vzal při rozhodování o stanovení konkrétní výše pokuty za spáchané přestupky v úvahu jako **polehčující okolnost** skutečnost, že nebyl prokázán úmysl účastníka řízení, tj. že se v daném případě jedná o nedbalostní zavinění. Další polehčující okolnost správní orgán spatřuje v tom, že účastník řízení zjednal či deklaroval, že zjedná nápravu některých zjištěných nedostatků ve své činnosti v návaznosti na provedenou kontrolu (viz výše) a také skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán.

134. Naopak jako **přitěžující okolnost** zvyšující závažnost deliktního chování účastníka řízení správní orgán považuje skutečnost, že účastník řízení spáchal více přestupků (konkrétně se jedná o osm přestupků uvedených ve výrokové části tohoto rozhodnutí). Správní orgán též přihlédl k tomu, že porušení zákona o spotřebitelském úvěru a AML zákona měla systémový charakter, a že se účastník řízení dopouštěl porušování některých povinností opakovaně po poměrně **dlouhé období** cca 11 měsíců. Takto dlouhé období zvyšuje závažnost jednání účastníka řízení.

135. Správní orgán je přesvědčen, že s ohledem na represivní funkci sankce a generální prevenci je na místě uložit účastníku řízení za vytýkaná jednání peněžitou sankci tak, aby dal ostatním účastníkům trhu na vědomí, že vytýkaná jednání považuje za závažná porušení povinností, jejichž neplnění musí být trestáno a vynucováno. Na základě výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky a s přihlédnutím k závažnosti spáchaných přestupků, zejména ke způsobu jejich spáchání a jejich následkům a k okolnostem, za nichž byly spáchány, jakož i relevantním polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jsou dány důvody pro uložení pokuty v dolní třetině shora vypočtené sazby pokuty. V rámci dolní třetiny zákonného rozpětí pak správní orgán přihlédl zejména ke skutečnosti, že se účastník řízení dopustil některých výše uvedených porušení pouze ve vztahu k jednotkám klientů, přičemž nebylo prokázáno, že by těmto klientům byla jeho jednáním způsobena jakákoli škoda, popř., že by si na jeho jednání klienti sami stěžovali. Dále v této souvislosti správní orgán přihlédl ke skutečnosti, že některá z pochybení je možno považovat za nedostatky spíše administrativního charakteru. Správní orgán vzal rovněž v potaz přijatá opatření k nápravě. S přihlédnutím ke všem výše uvedeným skutečnostem správní orgán rozhodl stanovit pokutu ve výši 2 000 000 Kč. Uvedená pokuta odráží skutkové okolnosti posuzovaných přestupků a poslední známé majetkové poměry účastníka řízení.

136. Při stanovení konkrétní výše pokuty pak správní orgán **přihlédl i k majetkovým poměrům účastníka řízení,** jehož zisk před zdaněním za rok 2018 činil 9 204 000 Kč,

vlastní kapitál 62 833 000 Kč a čistý obrat 84 640 000 Kč.[63] Na základě posouzení všech uvedených aspektů dospěl správní orgán k jednoznačnému závěru, že pokuta uložená v rámci dolní třetiny zákonné sazby ve výši **2 000 000 Kč (slovy dva miliony korun českých), což odpovídá 10 % z horní hranice zákonné sazby,** odpovídá rovněž i závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení, okolnostem, za kterých se jej dopustil a zásadním způsobem nedopadá do majetkových poměrů účastníka řízení.

137. Ze všech výše uvedených důvodů rozhodla Česká národní banka tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění povinnosti uhradit náklady řízení

138. Podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu uloží správní orgán účastníkovi řízení, který vyvolal správní řízení porušením své právní povinnosti povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Paušální částka je stanovena prováděcím předpisem ke správnímu řádu, kterým je vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky 112/2017 Sb. (dále jen „Vyhláška“). Z ustanovení § 6 odst. 1 této Vyhlášky vyplývá, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč.

139. Vzhledem ke skutečnosti, že vedené správní řízení bylo, jak bylo podrobně podáno výše, vyvoláno porušením právní povinnosti účastníkem řízení, uložil mu správní orgán povinnost nahradit náklady tohoto správního řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

P O U Č E N Í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 5 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

Ing. Karel Gabrhel, LL.M.
ředitel sekce licenčních a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky

[63] https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=74461

- **rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2020/124637/CNB/110 ze dne 8. října 2020, sp.zn. Sp/2019/204/573**

ČNB ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
NA PŘÍKOPĚ 28
115 03 PRAHA 1

V Praze dne 8. října 2020
Č. j.: 2020/124637/CNB/110
Počet stran: 13
Vypraveno dne: 9. října 2020

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu podaného dne 22. 7. 2020 společností Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno – Štýřice, zastoupenou [redacted], advokátem, č. ev. ČAK [redacted], vykonávajícím advokacii jako společník v advokátní kanceláři [redacted], se sídlem [redacted], rozhodnutí České národní banky č. j. 2020/86631/570 ze dne 7. 7. 2020, sp. zn. Sp/2019/204/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) rozhodla takto:

Rozklad společnosti Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno – Štýřice, se podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance zamítá a rozhodnutí České národní banky č. j. 2020/86631/570 ze dne 7. 7. 2020 se potvrzuje.

ODŮVODNĚNÍ

[1.] U společnosti Český Triangl, a.s., IČO 258 64 106, sídlem Heršpická 800/6, 639 00 Brno – Štýřice (dále „účastník řízení“) byla dne 4. 10. 2018 zahájena kontrola podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějšího předpisu (dále „kontrola“). Předmětem této kontroly bylo prověření dodržování povinností při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru ve smyslu zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů a dodržování pravidel prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu ve smyslu zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů. O provedené kontrole byl vypracován protokol o kontrole č. j. 2019/018938/CNB/650 ze dne 15. 2. 2019[1]. Práva na podání námitek proti protokolu o kontrole se účastník řízení vzdal dne 25. 2. 2019.

[2.] Na základě nejzávažnějších kontrolních zjištění, která nasvědčovala porušení povinností stanovených zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 23. 4. 2020 (dále „zákon o spotřebitelském úvěru“) a zákonem č. 253/2008 Sb.,

[1] Kontrolní spis je součástí správního spisu sp. zn. Sp/2019/204/573.

o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění účinném do 23. 4. 2019 (dále „AML zákon“), zahájila Česká národní banka jako správní orgán prvního stupně (dále „správní orgán prvního stupně“) s účastníkem řízení doručením Oznámení o zahájení řízení z moci úřední č. j. 2019/83035/570 ze dne 26. 7. 2019 přestupkové řízení.

[3.] Dne 7. 7. 2020 vydal správní orgán prvního stupně pod č. j. 2020/86631/570 rozhodnutí (dále „napadené rozhodnutí“), kterým byl účastník řízení ve výroku I uznán vinným z toho, že

(i) v období od 2. 2. 2018 do 11. 1. 2019 nedodržoval pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele upravená v kapitolách 5.3, 5.4 a 5.5 vnitřního předpisu „Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr“, ani nezavedl jiná vhodná pravidla a postupy pro její posuzování, když:

a. při sjednávání úvěrů systematicky nezjišťoval a neověřoval deklarované příjmy a výdaje uvedené v žádosti o úvěr; tj. zda se údaje o příjmech a výdajích žadatele uvedené v žádosti o úvěr výrazně liší od příjmů a výdajů, které by byly patrné z doložených bankovních výpisů; zda je nutné po žadateli o úvěr požadovat doplnění dalších relevantních dokumentů či informací k příjmům či výdajům uvedeným v žádosti o úvěr, pokud by se lišily od příjmů či výdajů patrných z doložených bankovních výpisů; a dále zda žadatel řádně splácí jiný spotřebitelský úvěr uvedený v žádosti o úvěr,

b. nepočítal použitelný příjem na základě doložených příjmů a výdajů,

čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 15 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru;

(ii) v období od 5. 2. 2018 do 2. 11. 2018 před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru v 57 prověřovaných úvěrových případech řádně neposuzoval schopnost žadatele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru;

(iii) v období od 5. 2. 2018 do 2. 11. 2018 v 57 prověřovaných úvěrových případech neuchovával dokumenty a záznamy v rozsahu nezbytném pro hodnověrné osvědčení o řádném plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 78 zákona o spotřebitelském úvěru;

(iv) neaktualizoval s účinností vyhlášky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále „AML vyhláška“), čili od 1. 10. 2018 do 11. 1. 2019, svůj vnitřní předpis „č. 5/2016/3 Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti“ a nezavedl a neuplatňoval odpovídající strategie a postupy k účinnému zmírňování a řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 21 odst. 1 AML zákona ve spojení s ustanovením § 4 odst. 4 a 5 AML vyhlášky;

(v) v období od 2. 2. 2018 do 11. 1. 2019 nezavedl a neuplatňoval odpovídající opatření pro provádění mezinárodních sankcí, když neaktualizoval s dostatečnou frekvencí sankční seznamy, neprováděl pravidelné kontroly v rámci požadavků AML zákona v průběhu smluvního vztahu

a neimplementoval sankční nařízení vlády č. 210/2008 Sb., čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 21 odst. 1 a 5 písm. b) AML zákona;

(vi) v období od 5. 2. 2018 do 2. 11. 2018 neprováděl identifikaci klienta na dálku v dostatečném rozsahu, když nezajistil ve 3 prověřovaných úvěrových případech plnou čitelnost dokladů totožnosti a dalšího podpůrného dokladu a v 1 případě nepožadoval, aby klient zaslal kopie dokladů totožnosti pořízené způsobem uvedeným v ustanovení § 10 odst. 4 AML zákona, dále u smluv o spotřebitelském úvěru uzavřených na dálku bez fyzické přítomnosti klienta v 5 případech nepožadoval, aby klient zaslal doklad potvrzující existenci účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové nebo zahraniční úvěrové instituce působící na území státu Evropského hospodářského prostoru, a v 46 případech nezajistil, aby se prostřednictvím takového účtu uskutečnila první platba, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 7 AML zákona;

(vii) v období od 5. 2. 2018 do 2. 11. 2018 v 6 prověřovaných úvěrových případech neuchovával kopie dokladů předložených k identifikaci klienta a v 52 prověřovaných případech neuchovával údaj o tom, kdy a kdo provedl první identifikaci klienta, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) a c) AML zákona;

(viii) v období od 2. 2. 2018 do 11. 1. 2019 neprováděl průběžné sledování obchodního vztahu, neprováděl kontrolu klienta ve stanoveném rozsahu, ani fakticky neuplatňoval strategie a postupy týkající se kategorizace klienta, rizikových profilů klienta a jejich aktualizace zavedené ve vnitřním předpisu „č. 5/2016/3 Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti“, čímž porušil povinnost stanovenou v ustanovení § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. c) AML zákona ve spojení s ustanovením § 7 odst. 3 AML vyhlášky.

[4.] Jednáním výše uvedeným ad (i) se účastník řízení dopustil přestupku podle ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním ad (ii) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním ad (iii) přestupku podle ustanovení § 153 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, jednáním ad (iv) přestupku podle ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona, jednáním ad (v) přestupku podle ustanovení § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona, jednáním ad (vi) přestupku podle ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) AML zákona, jednáním ad (vii) přestupku podle ustanovení § 44 odst. 1 písm. d) AML zákona a jednáním (viii) přestupku podle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) AML zákona.

[5.] Za spáchání uvedených přestupků byla účastníkovi řízení ve výroku I uložena podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 2 000 000 Kč.

[6.] Výrokem II napadeného rozhodnutí byla dále účastníkovi řízení uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[7.] Napadené rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 7. 7. 2020. Proti napadenému rozhodnutí podal účastník řízení prostřednictvím svého právního zástupce v zákonné 15denní lhůtě dne 22. 7. 2020 rozklad, ve kterém navrhl, aby bankovní rada změnila napadené rozhodnutí a uložila účastníkovi řízení správní trest napomenutí dle ustanovení § 45 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále „přestupkový zákon“), nebo aby snížila pokutu, která byla účastníkovi řízení napadeným rozhodnutím uložena.

[8.] ***V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 89 odst. 2 správního řádu.***

[9.] Bankovní rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, a zjistil rozhodné skutečnosti odůvodňující vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro vydání napadeného rozhodnutí v souladu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

[10.] K námitkám účastníka řízení vztahujícím se k jednotlivým bodům výroku I napadeného rozhodnutí uvádí bankovní rada následující vypořádání.

I. K výroku I bodům (i) a (ii) napadeného rozhodnutí – <u>dodržování zavedených pravidel při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele a postup při posuzování úvěruschopnosti</u>

[11.] *K výroku I bodu (i) napadeného rozhodnutí účastník řízení uvádí, že od udělení povolení k činnosti nebankovního poskytovatele upravil některá pravidla odlišně od postupů uvedených v jeho vnitřních předpisech. Tyto nové postupy však byly vždy schváleny odpovědnými osobami a představenstvem. To, že veškeré úpravy interních procesů nebyly promítnuty do vnitřních předpisů, účastník řízení nepopírá a v tomto směru přiznává svá pochybení. K tomu pak dodává, že v návaznosti na provedenou kontrolu provedl aktualizaci příslušných vnitřních předpisů a celkově se snažil o nápravu vytýkaných nedostatků.*

[12.] *Pokud jde o podklady předkládané žadatelem o úvěr za účelem prokázání jeho příjmů a výdajů, účastník řízení uvádí, že v kontrolovaném období posuzoval úvěruschopnost žadatele nejen na základě informací získaných od žadatele, ale také z jiných zdrojů umožňujících posouzení jeho finanční situace a schopnosti splácet úvěr. Tyto zdroje, resp. jejich množství, se pak mírně lišily v návaznosti na druh spotřebitelského úvěru. Seznam podkladů, které byly od žadatelů požadovány, přizpůsobil účastník řízení své zkušenosti, že vázané spotřebitelské úvěry jsou výrazně méně rizikové než ostatní typy spotřebitelských úvěrů*

[13.] *K výpočtu použitelného příjmu účastník řízení uvádí, že to, že nezaznamenával výpočet použitelného příjmu do interního systému, neznamená, že by výpočet v rámci procesu posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr neprováděl. Nesouhlasí proto se závěry správního orgánu prvního stupně, že systematicky tento krok vypustil, a jednal tak v rozporu s vnitřními či jinými právními předpisy. Účastník řízení nepopírá, že pochybil při hodnocení výdajů některých žadatelů o úvěr a při pořizování záznamů o výpočtu použitelného příjmu žadatele. Dodává, že tato pochybení však nelze považovat za systematická či úmyslná a že za účelem jejich odstranění přijal opatření k nápravě.*

[14.] *Účastník řízení dále uvádí, že většina poskytnutých úvěrů byla splacena řádně a včas, a dále poukazuje na to, že i soudy v soudních řízeních, ve kterých účastník řízení dokládal posouzení úvěruschopnosti, ve většině případů neshledaly, že by úvěruschopnost nebyla prověřena řádně.*

[15.] Výše uvedené námitky účastníka řízení vztahující se k (ne)dodržování zavedených pravidel při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele a k postupu při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele považuje bankovní rada za nedůvodné a uvádí k nim následující.

[16.] Podle § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru zavede a udržuje pravidla a postupy, které jsou vhodné z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru a z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Tyto postupy a pravidla pak podle § 15 odst. 2 písm. c) téhož zákona zahrnují mimo jiné pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Návrh vnitřních předpisů upravujících pravidla

a postupy podle § 15 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je dokonce jednou z náležitostí žádosti o udělení oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru [§ 3 odst. 1 písm. j) vyhlášky č. 381/2016 Sb., o žádostech, oznámeních a předkládání výkazů podle zákona o spotřebitelském úvěru].

[17.] V souladu s výše uvedenými zákonnými ustanoveními předložil účastník řízení v rámci licenčního řízení vnitřní předpis „Pravidla pro posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr“ (dále jen „VPÚ“), který byl Českou národní bankou shledán v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru dostačujícím pro naplnění základních předpokladů pro dodržování postupů a pravidel z hlediska řádného poskytování spotřebitelských úvěrů.

[18.] Jak však bylo zjištěno při kontrole, účastník řízení při posuzování úvěruschopnosti v souladu s VPÚ a s právními předpisy, jak bude podrobněji uvedeno níže, plně nepostupoval, a to zejména při zjišťování a ověřování příjmů a výdajů žadatelů o spotřebitelský úvěr (body 21 až 24 napadeného rozhodnutí) a při výpočtu použitelného příjmu a ověřování počtu členů domácnosti (body 25 až 27 napadeného rozhodnutí). Dále bylo zjištěno, že ani účastníkem řízení nově zavedené postupy a pravidla, byť schválené odpovědnými osobami a vycházející z dosavadních zkušeností a praxe účastníka řízení, nenaplňovaly zákonné požadavky na řádné posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr (viz bod 2.1.7 protokolu o kontrole).

[19.] Z uvedeného je tedy zřejmé, že v případě jednání vytýkaného účastníkovi řízení ve výroku I bodu (i) napadeného rozhodnutí se nejednalo o pouhý administrativní nedostatek spočívající v nepromítnutí úpravy interních procesů do vnitřních předpisů, jak se domnívá účastník řízení, ale o to, že účastník řízení nenaplnil jeden ze základních předpokladů pro výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, a to zavést a udržovat pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti ve smyslu § 15 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru. To se pak zákonitě projevilo v nedostatcích při posuzování úvěruschopnosti jednotlivých žadatelů (k tomu viz dále).

[20.] Bankovní rada považuje za nedůvodné i námitky účastníka řízení proti zjištění správního orgánu prvního stupně uvedenému ve výroku I bodu (ii) napadeného rozhodnutí, týkajícímu se postupu účastníka řízení při posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr, a uvádí k nim následující.

[21.] Podle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je účastník řízení jako nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru povinen s odbornou péčí (§ 75 zákona o spotřebitelském úvěru) posoudit úvěruschopnost spotřebitele. Posoudit úvěruschopnost spotřebitele je poskytovatel povinen na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů, přičemž poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Co se rozumí posouzením úvěruschopnosti s odbornou péčí, správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí dostatečně vysvětil. Bankovní rada se s tímto vysvětlením ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje.

[22.] Jak však bylo zjištěno kontrolou veškeré dostupné dokumentace k náhodně vybraným 57 uzavřeným smlouvám o úvěru, účastník řízení ani v jednom případě řádně neposoudil úvěruschopnost spotřebitelů, když zejména neprověřoval příjmy a výdaje ve výpisech z účtu (účastník řízení se totiž spoléhal pouze na deklarované příjmy a výdaje žadatelů o úvěr) a ani nezohledňoval, zda jsou do celkových příjmů v těchto výpisech započítány úvěry od jiných poskytovatelů úvěrů (k tomu podrobněji bod 38 napadeného rozhodnutí).

[23.] Posuzování úvěruschopnosti přitom patří mezi nejzásadnější povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů stanovené zákonem o spotřebitelském úvěru a přestupek, kterého se

porušením této povinnosti poskytovatel spotřebitelských úvěrů dopustí, patří typově mezi nejpřísněji postihované přestupky podle zákona o spotřebitelském úvěru. Tím, že účastník řízení rezignoval na plnění této povinnosti, porušil primární zájem chráněný zákonem o spotřebitelském úvěru, a to ochránit spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by mohlo vést k insolvenci spotřebitele se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace[2]. Účastník řízení tím rovněž porušil celospolečenský zájem na minimalizaci negativních jevů spojených s insolvencí spotřebitelů, jako jsou exekuce, ztráta motivace k výdělečné činnosti, ztráta daňových příjmů státu a nárůst výdajů na sociální dávky[3].

[24.] Bankovní rada se s ohledem na výše uvedené ztotožňuje se závěrem správního orgánu prvního stupně, že porušení povinnosti řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele nesmí být v žádném případě tolerováno, ale naopak musí být potrestáno, a to nikoliv nízkou pokutou.

[25.] Namítá-li účastník řízení, že pochybení nebyla systematická, pak bankovní rada poukazuje na to, že v bodech 19 až 27 napadaného rozhodnutí jsou doloženy obecně uplatňované postupy účastníka řízení, na jejichž základě správní orgán prvního stupně ve výroku I bodu (i) napadeného rozhodnutí konstatoval nedodržování zákonných pravidel a postupů pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, které bylo systémového charakteru. Důsledkem tohoto systémového jednání pak byla zjištěná 100% chybovost u vybraného vzorku smluv o úvěru (viz bod 39 napadeného rozhodnutí). Tak vysoká chybovost nemůže podle bankovní rady svědčit o ničem jiném než o špatném systémovém nastavení a nedodržování pravidel stanovených právními předpisy pro výkon činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru. K námitce, že pochybení nebyla úmyslná, bankovní rada odkazuje na bod 133 napadeného rozhodnutí, ve kterém správní orgán prvního stupně neprokázání úmyslu účastníka řízení zohlednil.

[26.] Na základě skutečností uvedených v bodě 38 napadeného rozhodnutí lze konstatovat, že správní orgán prvního stupně mimo veškeré pochybnosti zjistil v činnosti účastníka řízení takové nedostatky, které vedou k dostatečně odůvodněnému závěru, že účastník řízení nesplnil zákonné podmínky pro řádné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Tento závěr pak nemůže vyvrátit ani účastníkem řízení tvrzená existence soukromoprávních rozsudků, v nichž ostatně soudy, vedle konstatování o řádném posouzení úvěruschopnosti, v několika případech konstatovaly, že úvěruschopnost spotřebitele nebyla účastníkem řízení řádně posouzena, jak v rozkladu uvádí sám účastník řízení.

[27.] Zmiňuje-li účastník řízení přijaté nápravné opatření, pak bankovní rada uvádí, že přijetí nápravného opatření nezbavuje účastníka řízení odpovědnosti za dotčený přestupek a rovněž nic nemění na závažnosti přestupku. Navíc, jak správně uvedl správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí, účinnost tohoto kroku je možno posoudit až v rámci případné další kontroly provedené u účastníka řízení. K přijatému opatření nicméně bylo možné přihlédnout v rámci správní úvahy při stanovení výše pokuty. Že tak správní orgán prvního stupně učinil, vyplývá z bodu 133 napadeného rozhodnutí.

[2] Srov. Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flídr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 426.
[3] Srov. Slanina, J., Jemelka, L., Vetešník, P., Wachtlová, L., Flídr, J. Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 426.

II. K výroku I bodu (iii) napadeného rozhodnutí – dokumenty a záznamy o posouzení úvěruschopnosti

[28.] *Účastník řízení připouští pochybení v oblasti archivace dokumentů a postupu při posuzování úvěruschopnosti, ale nesouhlasí se závěrem správního orgánu prvního stupně, že jestliže o jednotlivých krocích (např. nahlédnutí do katastru nemovitostí) nemá záznam, znamená to, že je nerealizuje. Uvádí, že při posuzování úvěruschopnosti pořizoval dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který považoval, v souladu se zavedenou praxí a zkušenostmi v tomto segmentu trhu, za nezbytný. Dále účastník řízení uvádí, že v návaznosti na výsledky provedené kontroly přijal nápravná opatření, zejména vytvořil nový dokument, tzv. Kartu pro posouzení úvěruschopnosti. Účastník řízení si je podle svých slov vědom, že přijetí nápravných opatření nic nemění na skutkových zjištěních, nicméně žádá o jejich přiměřené zohlednění při ukládání sankce.*

[29.] Bankovní rada považuje námitky účastníka řízení vztahující se k jednání uvedenému ve výroku I bodu (iii) napadeného rozhodnutí za nedůvodné a uvádí k nim následující.

[30.] Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 78 odst. 2 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru povinen pořizovat dokumenty nebo jiné záznamy v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění shora uvedených povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Tyto dokumenty je zároveň povinen podle § 78 odst. 4 zákona o spotřebitelském úvěru uchovávat. V souladu s tím účastník řízení nastavil pravidla pro zaznamenávání a archivaci veškerých kroků provedených za účelem posouzení úvěruschopnosti žadatele i ve svém vnitřním předpisu VPÚ.

[31.] Jak však bylo zjištěno při kontrole, účastník řízení uchovával pouze dílčí informace a podklady, z nichž pak nebylo možné hodnověrně ověřit, jak a zda byla řádně posouzena úvěruschopnost každého jednotlivého žadatele. To, že se účastník řízení domníval, že rozsah pořizovaných dokumentů a jiných záznamů je dostatečný, je pro posouzení vytýkaného jednání irelevantní.

[32.] Nedostatečnost uchovávaných dokumentů a záznamů týkajících se posouzení úvěruschopnosti žadatele o úvěr pak vyplynula i z dokumentace, kterou účastník řízení předložil k 57 uzavřeným smlouvám o úvěru. Bankovní rada souhlasí s tvrzením účastníka řízení, že to, že nedisponuje doklady k některým svým postupům v rámci procesu posuzování úvěruschopnosti, skutečně automaticky neznamená, že je vůbec nerealizuje. Nicméně pokud účastník řízení tvrdí, že takové kroky realizuje, musí o nich v souladu s ustanovením § 78 zákona o spotřebitelském úvěru vést a uchovávat záznamy. Tím, že účastník řízení neuchovával všechny dokumenty a záznamy týkající se poskytování, změny nebo zániku spotřebitelského úvěru, které byly v průběhu kontaktu se žadatelem o úvěr pořízeny, nebyl schopen rekonstruovat celý proces poskytování spotřebitelského úvěru a doložit provedení některých úkonů, které by hodnověrně osvědčily řádné plnění povinností při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele, jak správně uvedl správní orgán prvního stupně v bodě 57 napadeného rozhodnutí.

III. K výroku I bodu (iv) napadeného rozhodnutí – aktualizace systému vnitřních zásad

[33.] *K jednání uvedenému v dotčeném bodu výroku napadeného rozhodnutí účastník řízení sděluje, že bezodkladně poté, co byly zjištěny nedostatky týkající se vnitřního předpisu, provedl jeho úpravu.*

[34.] Uvedeným sdělením účastník řízení nenapadá ani nevyvrací závěry správního orgánu prvního stupně vztahující se protiprávnímu jednání uvedenému ve výroku I bodu (iv)

napadeného rozhodnutí. Konstatuje-li účastník řízení zjednání nápravy, pak bankovní rada odkazuje výše na bod 27 tohoto rozhodnutí, ve kterém se k účastníkem řízení přijatým nápravným opatřením již vyjadřovala.

IV. K výroku I bodu (v) napadeného rozhodnutí – identifikace sankcionovaných subjektů

[35.] *K jednání vytýkanému účastníkovi řízení ve výroku I bodu (v) napadeného rozhodnutí účastník řízení uvádí, že v rámci nápravných opatření aktualizoval odkazy na konsolidovaný sankční seznam EU a nařízení vlády č. 210/2008 Sb., k provedení zvláštních opatření k boji proti terorismu.*

[36.] Vzhledem k tomu, že ani v tomto případě účastník řízení nerozporuje závěry správního orgánu prvního stupně o protiprávním jednání uvedeném ve výroku I bodu (v) napadeného rozhodnutí, ale pouze poukazuje na jím přijatá nápravná opatření, odkazuje bankovní rada stejně jako u předchozího sdělení účastníka řízení na bod 27 tohoto rozhodnutí.

V. K výroku I bodu (vi) napadeného rozhodnutí – převzetí identifikace

[37.] *Účastník řízení uznává drobné nedostatky, pokud jde o doklady totožnosti klientů a jejich čitelnost, a konstatuje, že se jednalo o případy ojedinělé a výjimečné a jejich příčinou nebylo úmyslné jednání účastníka řízení, ale neúmyslné chybné jednání některého z jeho pracovníků.*

[38.] Bankovní rada nesouhlasí s tím, že v případě protiprávního jednání uvedeného ve výroku I bodu (vi) napadeného rozhodnutí se jednalo o případy ojedinělé a výjimečné. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, z prověřovaných 46 smluv uzavřených na dálku bez fyzické přítomnosti klienta nebyly ve 4 případech předloženy čitelné kopie průkazu totožnosti (z toho v 1 případě nebyly v předepsaném rozsahu předloženy vůbec), v 5 případech nebyl předložen doklad o existenci účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové instituce nebo u zahraniční úvěrové instituce působící na území státu Evropského hospodářského prostoru a u žádné ze 46 smluv (tj. ve 100 % případů) nebylo doloženo, že první platba proběhla prostřednictvím tohoto účtu. Uvedený rozsah zjištěných nedostatků tedy v žádném případě nesvědčí o jejich ojedinělosti či výjimečnosti.

[39.] Námitku, že příčinou zjištěných nedostatků bylo neúmyslné chybné jednání některého z pracovníků účastníka řízení, považuje bankovní rada za nedůvodnou. Jak již totiž bylo judikováno Nejvyšším správním soudem, účastník řízení se nemůže zprostit své odpovědnosti za správní delikt (přestupek) odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, případně osobami, které při výkonu své činnosti používá (k tomu blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 10/2015 ze dne 14. 8. 2015).

VI. K výroku I bodu (vii) napadeného rozhodnutí – uchovávání informací a dokladů

[40.] *K vytýkanému neuchovávání kopií dokladů předložených k identifikaci klienta účastník řízení uvádí, že poučil své pracovníky, aby při archivaci dokumentů dbali zvýšené pozornosti a pravidel stanovených vnitřním předpisem „č. 5/2016/3 Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti“. Ke kontrolnímu zjištění spočívajícímu v neuchovávání údajů o tom, kdo a kdy provedl první identifikaci klienta, účastník řízení uvádí, že provedl úpravu vnitřního AML předpisu a interního informačního systému.*

[41.] Účastník řízení nevyvrací závěry správního orgánu prvního stupně vztahující se k protiprávnímu jednání uvedenému ve výroku I bodu (vii) napadeného rozhodnutí, ale pouze poukazuje na přijatá nápravná opatření. Bankovní rada proto stejně jako v částech III a IV tohoto odůvodnění odkazuje na bod 27 tohoto rozhodnutí, ve kterém se již účastníkem řízení přijatými nápravnými opatřeními zabývala.

VII. K výroku I bodu (viii) napadeného rozhodnutí – průběžné sledování obchodního vztahu

[42.] *Účastník řízení si je vědom toho, že pochybil, když neprováděl dostatečně průběžné sledování obchodního vztahu a dostatečnou kontrolu klienta. Uvádí, že kontrolu a sledování obchodního vztahu prováděl tak, aby odpovídala charakteru jeho činnosti. Podle účastníka řízení tedy nelze konstatovat, že kontrolu a sledování obchodního vztahu neprováděl vůbec.*

[43.] V rámci rozkladu účastník řízení uznává svá pochybení týkající se průběžného sledování obchodního vztahu, přičemž se je snaží obhajovat. Bankovní rada nesouhlasí s tvrzením, že kontrola a sledování obchodního vztahu byly prováděny tak, aby odpovídaly charakteru činnosti účastníka řízení. Účastník řízení totiž kontrolu klienta prováděl pouze na začátku obchodního vztahu, nikoliv průběžně v rámci trvání obchodního vztahu, jak stanoví § 9 AML zákona. Tato praxe účastníka řízení byla navíc v rozporu i s jeho vnitřním předpisem[4], který stanovil průběžný monitoring transakcí klientů. Na základě toho proto dospěl správní orgán prvního stupně ke správnému závěru, že účastník řízení neprováděl průběžné sledování obchodního vztahu, a tím neprováděl kontrolu klienta ve stanoveném rozsahu. Správní orgán prvního stupně tedy nekonstatoval, že by účastník řízení neprováděl kontrolu a sledování obchodního vztahu vůbec, jak namítá účastník řízení.

VIII. K uložené pokutě

[44.] *Účastník řízení považuje uloženou pokutu za zcela nepřiměřenou. Při hodnocení majetkových poměrů správní orgán prvního stupně podle účastníka řízení nezohlednil skutečnost, že předmětem podnikání účastníka řízení není pouze poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, ale také další tři činnosti (mj. zprostředkování pojištění a činnost účetních poradců), takže příjmy z podnikání má nejen z poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, ale také z těchto dalších činností. Účastník řízení poukazuje i na pokles objemu poskytnutých úvěrů a s tím související pokles příjmů z této činnosti, který pokračuje i v roce 2020 a byl způsoben mj. krizí související s celosvětovou pandemií COVID-19. Účastník řízení nesouhlasí se závěrem správního orgánu prvního stupně, že výše pokuty zásadním způsobem nedopadá do majetkových poměrů účastníka řízení, neboť pokuta v řádech milionů korun je pro každý podnikatelský subjekt citelná.*

[45.] *Účastník řízení dále poukazuje na to, že skutkově shodný nebo podobný případ doposud nebyl orgánem dohledu rozhodován. V této souvislosti účastník řízení odmítá, aby se stal co do výše pokuty exemplárně potrestaným případem, když i správní orgán prvního stupně na několika místech napadeného rozhodnutí výslovně argumentuje zejména nutností generální prevence, a nikoli primárním účelem sankce, tedy individuální prevencí. Tímto postupem správního orgánu prvního stupně dochází podle účastníka řízení k porušení jeho základních práv a k nerespektování názoru Ústavního soudu publikovaného v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2011/10 ze dne 28. 11. 2010. Uvedeným postupem správní orgán prvního stupně rovněž porušil zásadu legitimního očekávání.*

[46.] K namítané nepřiměřenosti uložené pokuty uvádí bankovní rada následující. Správní orgán prvního stupně při stanovení výše pokuty vycházel z kritérií uvedených v § 37 a § 38 přestupkového zákona. V souladu s těmito zákonnými ustanoveními se při určení druhu správního trestu a jeho výměry zabýval zejména povahou a závažností přestupku (body 121 až 123 napadeného rozhodnutí), následkem protiprávního jednání (bod 129 napadeného rozhodnutí), způsobem spáchání přestupku (bod 130 napadeného rozhodnutí) a rovněž hodnocením polehčujících (bod 133 napadeného rozhodnutí) a přitěžujících okolností

[4] Vnitřní předpis účastníka řízení č. 5/2016/3 Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti.

(bod 134 napadeného rozhodnutí). Správní orgán prvního stupně v rámci rozhodování o výši pokuty přihlédl i k tomu, že účastník řízení se dopouštěl porušování některých povinností opakovaně po poměrně dlouhé období cca 11 měsíců, což zvyšuje závažnost jednání účastníka řízení (bod 134 napadeného rozhodnutí).

[47.] V bodě 136 napadeného rozhodnutí se správní orgán prvního stupně zabýval i majetkovými poměry účastníka řízení. Bankovní rada nesouhlasí s námitkou účastníka řízení, že při hodnocení jeho majetkových poměrů měl správní orgán prvního stupně zohlednit skutečnost, že předmětem podnikání účastníka řízení není pouze poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, ale i další činnosti. Účastník řízení totiž jako akciová společnost vykazuje pouze jeden hospodářský výsledek, takže pro uložení pokuty není to, jaká část tohoto hospodářského výsledku plyne účastníkovi řízení z poskytování spotřebitelského úvěru, podstatné. I Nejvyšší správní soud judikoval, že při hodnocení majetkových poměrů je zapotřebí hodnotit celkovou ekonomickou sílu subjektu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 277/2017 – 33 ze dne 28. 8. 2018). Vzhledem k uvedenému není tedy podstatné, že právě v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů zaznamenal účastník řízení v posledních letech pokles příjmů.

[48.] S ohledem na výše uvedené bankovní rada konstatuje, že správní orgán prvního stupně v rámci rozhodování o výši pokuty vzal v úvahu všechna zákonná kritéria a logicky, srozumitelně a přezkoumatelným způsobem se s nimi v bodech 119 až 137 napadeného rozhodnutí vypořádal. Výši uložené pokuty nepovažuje bankovní rada za nepřiměřenou.

[49.] V souvislosti s účastníkem řízení namítanou citelností uložené pokuty odkazuje bankovní rada na judikaturu a cituje z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. As 9/2008-133 ze dne 20. 4. 2010: „[t]o samozřejmě neznamená, že by pokuta za jiné správní delikty měla ztratit cokoliv ze své účinnosti. Naopak,… aby pokuta za jiný správní delikt naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v prvé řadě však na závažnosti spáchaného deliktu.“ a z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/09 ze dne 25. 10. 2011 (N 183/63 SbNU 117; 22/2012 Sb.): „[j]e samozřejmé, že uložení této sankce je pro pachatele nepříjemné a úkorné, avšak takový účinek je přirozenou a dokonce žádoucí vlastností jakékoli sankce – pokud by tomu tak nebylo, vytratil by se generálně preventivní smysl sankcí.“.

[50.] Bankovní rada odmítá rovněž tvrzení účastníka řízení, že pokud jde o výši uložené pokuty, argumentoval správní orgán prvního stupně výslovně zejména nutností generální prevence, nikoli individuální prevencí, a v této souvislosti odkazuje na bod 125 napadeného rozhodnutí. V uvedeném bodě provedl správní orgán prvního stupně krátkou úvahu nad druhem správního trestu, který účastníkovi řízení uloží a který zajistí naplnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce. Rovněž v bodě 135 napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně zmínil na prvním místě represivní funkci sankce a až poté generální prevenci. Z uvedeného je zřejmé, že správní orgán prvního stupně vzal v úvahu i individuální preventivní účinek ukládané pokuty. V projednávaném případě se proto nejedná o namítané exemplární potrestání, které podle judikatury Ústavního soudu spočívá v tom, že se konkrétní přísnost trestu neodůvodňuje hledisky individuální prevence, ale potřebou odstrašit veřejnost přehnaně přísným trestem uloženým pachateli (srov. nález Ústavního soudu ze dne 23. 4. 1998, sp. zn. IV. ÚS 463/97, Sb. n. u., sv. 10, str. 313), a s tím související porušení základních práv účastníka řízení. Úvahy správního orgánu prvního stupně při ukládání konkrétní výše pokuty naopak bankovní rada hodnotí jako zcela souladné s citovaným rozhodnutím Ústavního soudu, v němž soud dále konstatoval, že trest ukládaný pachateli v sobě spojuje jak moment trestní represe a prevence ve vztahu k němu samotnému (individuální represe a individuální prevence), tak i moment edukativního působení na ostatní členy společnosti (generální prevence).

[51.] Správní orgán prvního stupně pak při určení druhu a výměry správního trestu neporušil ani zásadu legitimního očekávání, kterou účastník řízení v rozkladu argumentuje, ale nijak blíže tuto argumentaci nerozvádí. Ostatně není ani zřejmé, jak by mohl správní orgán prvního stupně v projednávaném případě tuto zásadu porušit, když, jak sám účastník řízení uvádí, Česká národní banka dosud skutkově shodný nebo podobný případ nerozhodovala.

[52.] *Účastník řízení uvádí, že působí na trhu již od roku 2000 a za 20 let fungování na trhu se jedná o jeho první porušení zákona. Navíc i správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí konstatoval, že vytýkaná pochybení klientům nezpůsobila škodu. Účastník řízení rovněž neeviduje stížnosti klientů na své služby a dle indexu odpovědného úvěrování uveřejněného na webových stránkách Člověka v tísni se dokonce umístil v kategorii „Zodpovědný přístup" a jeho hodnocení dopadlo lépe než hodnocení řady bank.*

[53.] K účastníkem řízení vyjmenovaným skutečnostem (první porušení zákona, nezpůsobení škody klientům) bankovní rada uvádí, že jak vyplývá z napadeného rozhodnutí (viz body 133 a 135), správní orgán prvního stupně k nim při rozhodování o výši pokuty přihlédl. Stejně tak správní orgán prvního stupně přihlédl k tomu, že nebylo prokázáno, že by si klienti na jednání účastníka řízení stěžovali (viz bod 135 napadeného rozhodnutí).

[54.] To, že se dle indexu odpovědného úvěrování uveřejněného na webových stránkách Člověka v tísni účastník řízení umístil v kategorii „Zodpovědný přístup", je jistě pro něho pozitivní, nicméně pro rozhodování o výši pokuty jsou výsledky průzkumu bezpředmětné. Porovnání jednotlivých produktů a poskytovatelů bylo totiž provedeno dle cenového zatížení, transparentnosti a vstřícnosti vůči spotřebiteli, a nikoliv z hlediska dodržování právních povinností. Uvedené parametry tedy nikterak nesouvisely se zjištěnými nedostatky, které jsou účastníkovi řízení vytýkány v tomto řízení. Nadto byl dotčený článek uveřejněn dne 10. 12. 2017, a netýkal se tedy ani kontrolovaného období (tj. od 2. 2. 2018 do 11. 1. 2019).

[55.] *Účastník řízení dále uvádí, že s ohledem na rozsáhlou změnu právní úpravy a přijetí nového zákona o spotřebitelském úvěru byl, stejně jako ostatní subjekty na trhu, nejistý ve výkladu řady ustanovení nového zákona. Nesouhlasí tedy s konstatováním správního orgánu prvního stupně, že vzhledem ke svému dlouhodobému působení na trhu má účastník řízení znát výklad právní úpravy.*

[56.] K námitce účastníka řízení týkající se nejasnosti právní úpravy nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru v souvislosti s účinností zákona o spotřebitelském úvěru bankovní rada uvádí, že se účastník řízení mohl s kvalifikovaným dotazem obrátit na Českou národní banku prostřednictvím webových stránek www.cnb.cz. Účastník řízení však této možnosti nevyužil. Rovněž se účastník řízení mohl se žádostí o právní pomoc obrátit na osoby poskytující právní služby. Bankovní rada dále poukazuje na to, že povinnost ověřit s odbornou péčí prohlášení spotřebitele o jeho příjmech a výdajích měl účastník řízení při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele i v době před účinností zákona o spotřebitelském úvěru[5]. V neposlední řadě poukazuje bankovní rada i na to, že účastníkovi řízení musely být obsah i výklad dotčené právní normy známy, když v rámci licenčního řízení předložil vnitřní předpis týkající se posuzování úvěruschopnosti žadatele o úvěr, který byl souladný se zákonem o spotřebitelském úvěru. Omlouvat, za této situace, své protiprávní jednání nejistotou ve výkladu zákona, jak to činí v rozkladu účastník řízení, není tedy podle bankovní rady namístě.

[5]Srov. ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů a rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 30/2015 – 39 ze dne 1. 4. 2015.

[57.] *Závěrem účastník řízení žádá, aby všechny výše uvedené skutečnosti byly zohledněny při rozhodování o rozkladu. Kromě skutečností uvedených v bodě 52 tohoto rozhodnutí žádá účastník řízení zejména o zohlednění toho, že poskytl České národní bance při kontrole i v rámci správního řízení maximální součinnost, že přijal opatření k nápravě a že v jeho činnosti nelze spatřovat jakýkoliv úmysl porušit právní předpisy. V návaznosti na to účastník řízení navrhuje uložení správního trestu napomenutí nebo snížení pokuty.*

[58.] Pokud se jedná o skutečnosti uváděné účastníkem řízení již v předchozích částech rozkladu, pak se k nim bankovní rada již vyjádřila. Bankovní rada k tomu pouze doplňuje, že všechny tyto skutečnosti správní orgán prvního stupně správně vyhodnotil, bankovní rada se s tímto hodnocením ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje. Pokud se jedná o namítané poskytnutí součinnosti, pak bankovní rada uvádí, že objasnění okolností spáchání dotčených přestupků nevyžadovalo žádnou součinnost ze strany účastníka řízení, tuto okolnost tedy nelze hodnotit jako polehčující. Poskytnutí součinnosti při kontrole je povinností kontrolovaného subjektu a za její porušení může být kontrolovaný subjekt sankcionován, takže ani poskytnutí součinnosti při kontrole nelze považovat při rozhodování o výši pokuty za polehčující okolnost. K přijatým, resp. deklarovaným opatřením k nápravě správní orgán prvního stupně přihlédl (viz body 133 a 135 napadeného rozhodnutí) a vyjádřila se k nim i bankovní rada v tomto rozhodnutí (viz bod 27 tohoto rozhodnutí). To, že v jednání účastníka řízení nebyl prokázán úmysl, bylo správním orgánem prvního stupně také zohledněno (viz bod 133 napadeného rozhodnutí).

[59.] K návrhu účastníka řízení na uložení správního trestu napomenutí bankovní rada uvádí, že napomenutí je nejmírnějším správním trestem, který je ukládán zpravidla za méně závažné přestupky. Přestupky, jichž se účastník řízení svým protiprávním jednáním dopustil, je však třeba hodnotit jako velmi závažné (viz bod 121 napadeného rozhodnutí). Bankovní rada je proto stejně jako správní orgán prvního stupně toho názoru, že s ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení a s ohledem na to, že se účastník řízení dopustil celkem osmi přestupků, nepřipadá aplikace napomenutí v úvahu (viz bod 125 napadeného rozhodnutí). Navíc uložením napomenutí by v projednávaném případě nebyla podle bankovní rady splněna ani preventivní, ani represivní funkce správního trestu. Preventivní funkce správního trestu směřuje nejen k tomu, aby toho, kdo se dopustil přestupku, v budoucnosti odradila od opakování nezákonného jednání (tzv. individuální prevence), ale zároveň, aby odradila od téhož i jiné subjekty (tzv. generální prevence[6]). Represivní funkce představuje „trest“ v původním slova smyslu, tedy ryze negativní následek protiprávního jednání, který v tomto případě spočívá v zásahu do majetkové sféry účastníka řízení. Odpovídajícím druhem správního trestu, který zajistí splnění obou těchto funkcí, je podle bankovní rady právě uložení pokuty, a to za rozhodně nikoli bagatelní protiprávní jednání, jichž se účastník řízení prokazatelně dopustil.

[60.] S ohledem na výše uvedené neshledala bankovní rada ani důvod ke snížení uložené pokuty. Bankovní rada je toho názoru, že pokuta, která odpovídá 10 % horní zákonné sazby, odpovídá závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení i okolnostem, za nichž byly jednotlivé přestupky spáchány. Výše uložené pokuty není podle bankovní rady pro účastníka řízení vzhledem k jeho majetkovým poměrům ani likvidační.

***

[6] Podle § 159 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru Česká národní banka bez zbytečného odkladu uveřejní pravomocné rozhodnutí o udělené pokutě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

[61.] Bankovní rada nezjistila v řízení, které předcházelo rozkladem napadenému rozhodnutí, ani v napadeném rozhodnutí pochybení ze strany správního orgánu prvního stupně, která by měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Bankovní rada po posouzení věci dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí vadami způsobujícími jeho nesprávnost. S ohledem na výše uvedené považuje bankovní rada rozklad za nedůvodný a rozhodla tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 5 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

Ing. Marek Mora, M.E.
viceguvernér
podepsáno elektronicky

Ing. Vojtěch Benda
člen bankovní rady
podepsáno elektronicky